Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 4-го Апріля 1907. Число 14. **Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, April 4, 1907. No. 14.**

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Март 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї калїцтва:

Відд. 104. Марія Ваверчак, член і жена Николая, члена Р. Н. С., умерла 22. Фебруара 1907	1400 дол.
Відд. 53. Александер Федорчак, умер 13 го Фебруара 1907	700
Відд. 5. Іван Качкош, умер 25-го Фебруара 1907	1000
Відд. 19. Афтан Панько, умер 19 го Марця 1907	1000
Відд. 2. Теодозій Сливиньский, умер 2-го Марця 1907	1000
Відд. 37. Юлія Касарда жена Николи умерла 3-го Марця 1907	400
Відд. 62. Юлія Терлецка жена Амброзія, умерла 13-го Фебруара 1907	400
Відд. 2. Михаїл Адзима, за нездібність до працї	100
Відд. 34. Павло Дїдик, за нездібність до працї	100
Від. 3. Антін Щерба, за утрату зору ока	200
Разом	6300.00
Платня головних урядників за Март	155.00
Адмінїстрація „Союза“ за Фебр.	73.71
Весь розхід виносить	6528.71

Розмет платить 7.305 членів записаних на цїле посмертне і 687 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 цнт.

Разом платить: член на цїле посмертне $1.00 цнт. а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.

А. Шаршонь, касїр.

НОВИНКИ.

КАЛЄНДАР.

Цьвітень.		
4	Ч.	Василія свмуч.
5	П.	Нїкона, Лїдиї
6	С.	Артемія, Захар.
7	Н.	З п. Благовіщ.
8	П.	Собор Арх. Гавр.
9	В.	Матрони
10	С.	Лазаріона

— **Ходить чутка**, що єпископом для Америки іменований галицкий Василіянин, о. Орлиньский.

— **Українська Вільнодумна** Федерація приступила до неперіодичного видавництва „Вільний Сьвіт“. Перша книжочка вийде з друку около 1-го Мая, м. з. „Націоналїзм та народні сьвятощі“. З житєписею та портретом Михайла Драгоманова.

— **А. Хромовский**, властитель Народного Банку і Бюра Робітничого в Ню-Йорку, звинув свій бизнес минулого понеділка і виїхав незвісно куди. Ввиду сего звертаємо увагу інтересованих аби більше не адресували листів ані не висилали гроший на фірму A. Chromowsky & Co. 181 E. 3-d St., New York, N. Y.

— **П. Андрій Федорик** доносить нам, що робота в столярнях в Herkimer, N. Y. іде добре. Є там спора купка Русинів з повітів гусятиньского, рогатиньского і перемишляньского. Особливо потреба там богато дівчат до шитя сорочок.

Робота в Benld, Ill. в майнах іде також добре.

— **Русини** котрі посилають гроші на дарунок для рідні та знакомих перед Великодними Сьвятами не повинні забувати на Банк Руских Емігрантів.

Ті що посилали через нас гроші отримали правдиві рецепіси зворотні зі старого краю дуже скоро і переконались що гроші їх далеко скорше дійшли до краю як через чужих агентів, а тепер заохочують своїх знакомих та краянів, щоби посилали гроші через Банк Руских Емігрантів.

Хто їде до краю на сьвята, може купити шіфкарту в Банку Руских Емігрантів. Лише просимо не відтягати до послїдної хвилї а завчасу до нас написати коли хочете їхати.

БАНК РУСКИХ ІМІГРАНТІВ.
184 Hudson St.,
14— **NEW YORK, N. Y.**

— **Др. Ів. Франко** і росийска Академія Наук. "Рідний Край" доносить: По смерти академика А. Весоловського опорожнило ся місце в „Отдѣленіи русскаго языка и словесности Импер. Академіи Наукъ". Частина членів „Отдѣленія" разом з головою А. Шехматовим зробили внесок, щоби запросити на те місце д-ра Ів. Франка. Про научні заслуги Франка виладив академік Хв. Корш реферат. При голосованю подїлили ся члени „Отдѣленія" на дві рівні половини; против Франка голосували реакціонери, а найбільш опирав ся відомий ворог українства А. Соболевський. Постановлено відложити справу до найблизшого засїданя, що має відбути ся в марті.

— **Минулого тижня** відіслано з Елис Айленд, (Каселгарди) назад до краю двох Русинів, молодих хлопців а то з причини їх глупоти. Сказали, що вуйко їх, який працює тут в Пенсилвенії, писав до них, щоби приїздили, що він має для них роботу і на сій підставі задержали їх як контрактових робітників. Опісля писали до вуйка, аби приїхав до Каселгарди, що сей і зробив, але порадити не міг нїчого. Хлопці брехали, бо вуйко до них анї не писав анї не мав для них роботи але власне ся брехня погубила їх. Вправді від рішеня імміграційного суду можна було ще апелювати, але така апеляція коштує гроші і висша інстанція звичайно (99 рази на 100) відкидає такі апеляції. Отже вуйко дав всему спокій і поїхав домів а хлопців відіслано до краю.

Та не лиш ті два хлопці пали жертвою своєї власної глупоти і брехнї. Такі випадки лучають ся частїйше. Неоден імміграт думає, що єму се на користь вийде єсли скаже, що має тут кревних або знакомих, котрі мають для него роботу. Тимчасом оно виходить як раз противно. Кождого імігранта, котрий каже, що хто небудь перебуваючий в Америцї писав за ним до краю, намовляв єго аби сюди їхав і має для него певну роботу — рахують контрактовим робітником. Так само відсилають до краю тих, хто скаже, що сидїв в краю в арештї.

— **Після недавно** ухваленого конґресом закону о еміґрації настановлено вже в комплєтї еміґрацийну комісію, якої задачею буде розслїдити еміґрацийні відносини краю, і подавати до ухвали законодавчим тїлам Злучених Держав відповідні проєкти. Зі складу комісії (майже всї републиканє) можна наперед вгадати, що вся їх робота прямуватиме на ограниченє еміґрації. Се може відбитись некористно, на виборі президента, який звісно належить до републиканьскої партії. Комісія розпочинає свою діяльність 1-го мая.

— **Аґрарні заворушеня** в Румунії ні на хвильку не втихли, противно захопили майже цїлу країну і проводять безвзглядне діло знищеня. Король видав проклямацію, в якій обіцює, що сейчас знесе богато кривдячих народ законів, як надмірні податки, закон про винаєм ґрунтів тїльки для великих богачів, ревізію робітничих контрактів, які робили робітників просто невільниками і богато інших, та се не має ніякого впливу на раз спалахнувшу пожежу народного обуреня і мести. В многих місцях військо боролось з повстанцями, богато трупів вкрило поля румуньскі подекуда військо відмовляло послугу і вбивало своїх офіцирів. Цїла полуднева Румунія в руках повстанців. Австрийске правительство побоює, щоб рух сей не переніс ся до Буковини, де чималий процент живе Румунів.

— **Про лютовиский погром** пише „Дїло". Дня 10-го марта с р. лучила ся в Лютовисках (повіт Лїско) страшна подія. Около 3 год. по полудни вертали руські робітники, заняті в Дверніку при лїсній роботі через Лютовиска до Устрік, звідки мали від'їхати до своїх родин на Угорщину. Робітники сї були селянами з Нїґрович мармарошского комітету. Коли переїздили через Лютовиска, напав на них в вузкій уличцї оден Жид з Дверника, від котрого свого часу купували молоко, та почав викрикувати на цїле місточко, що оден із іхньої ґрупи не заплатив йому довгу за молоко в сумі 60 сотиків. Робітники в своїй щирости заявили, що коли якому з них докаже, що завинив хоч кілька сотиків, то вони за кождий сотик дадуть йому 2 корони, та казали, що коли стала ся йому яка кривда, нехай справу передасть місцевій жандармерії в Лютовисках. Се однак не вдоволило напастливого Жида і він відтручений одним від фіри, що везла робітників, заалярмував всїх Жидів з Лютовиск собі на поміч. Робітників обступлено зі всїх сторін і відважнїйші Жиди почали окладати їх палицями, заохочуючи єще других словами: „Gieb ihm a Setz". Счинилась бійка! Руські робітники втїкаючи з фірами, боронились вимахуючи цепінами (знаряд уживаний до обертаня клецїв), коли тимчасом Жиди почали їх окладати зі всїх сторін довгими друками, топорами та полїнами. Можливо, що робітникам удалось би було втечи, та на другім кінци міста задержала їх фіри жандармерія тому, що Жиди наробили у неї крику, буцїм то робітники забили одного Жида, та що треба їх арештувати. По задержаню фіри в одній хвилинї представив ся очам страшний вид. Серед пекольного крику озьвірілих жидівских гуліґанів полялась кров масакрованих селян, почув ся розпучливий стон катованих, з котрих богато потратило притомність. Нїхто в тій хвилї не був би в силї здержати жидівскої „чорної сотні". Аж натїшивши ся доволї своїми жертвами і поховавши в мить друки, топори та полїна, з міною невинних овечок почали розходитись. Жертви лютовиского погрому руских хлопів аж надто великі. Одинайцять тяжко покалїчених, трех ранених смертельно. З Жидів нїхто. Оден з них Гриць Росоха в кількайцять годин опісля помер і похорон його відбув ся в місци погрому.

Доси арештовано лишень 6 Жидів однак, як кажуть деякі, головні участники та інспіратори сего погрому, ходять ще доси по воли. Чим вияснити сю поблажливість галицьких властий, не знати. — Замітне ще й те, що деякі Жиди не солїдаризуючись з поступком своїх земляків зложили для робітників, що погубили підчас шамотні свої гроші, 200 К. однак робітники не приняли дару, між тим коли скромний дар ледви в сумі 20 і кілька корон зібрані місцевою рускою та польскою інтелїґенцією з подякою приняли.

— **3000 молоканів** працює в околици Лос Анджелес в Калїфорнії. Заробляють 2 до $2.50 денно в складах дерева а їх жінки $1.50 на день в пральнях. Они хотять осісти кольонію і потрїбують не менче 50 тисяч акрів землї. В сій цїли ведуть переговори з деякими компаніями земельними в Каліфорнії. Молокани є релїґійна секта в Росії. Они не їдять мяса і не мають попів. Коли тим 3000, які тут вже є вдасть ся дістати для себе землю — оставши в Росії Молокани в числї 120.000 виемігрують також до Америки.

— **Недавно сему** приїхало 10 імігрантів з Австрії. Они мали адреси до своїх знакомих в Гобокен, Н. Дж. але коли вийшли з Елис Айленд їх забрав аґент одного імміграційного товариства на горі міста Ню-Йорку до дому товариства а по дорозї сколєктував від кождого по 85 центів. Опісля пущено їх на волю і они пішли до знакомих в Гобокен а на другий день внесли скаргу на згаданий імміграційний дім до імміграційних властий.

Для арештованих руских студентів у Львові:

Олифантскі Русини еміґранти зложили на руских борців студентів у Львові слїдуючі жертви:

По $5.50 О. Н. Струтиньский, по $3 О. Іван Стас, (словак); з акафисту (О. Н. Струтиньский) $32.74; по 2 дол.: С. Митренко, і М. Турок; по $1.50: І. Савчак; по 1 дол.: К. Кобан, І. Коцан, О. Ковтко, Ю. Хиляк, М. Біляньский, Ю. Фалат, і о. Т. Обушкевич; по 50 цнт.: Кл. Новицкий, Ст. Фик, І. Худик, Й. Осеняк, П. Свала, П. Грабаня, С. Ващишак, П. Шопей, Я. Гамбаль, Н. Горощак, В. Турко, В. Гамбаль, І. Бойко, М. Чарнецкий, В. Тхорик, С. Петрочко, М. Павлишак, С. Дрильович, М, Ковальчик, А. Тарас, С. Сисак, Ф. Бетлей, А. Телех, Г. Сисак, П. Мадзей, П. Крук, З. Рак О, Фалат, Й. Кузьмич, Ю. Москва, Н. Нестор, Т. Яворский, Н. Нагірний, І. Сенько, П. Гіжа, Й. Савка, Й. Крупиковский, І. Гарбера, С. Смарж, А. Гузеляк, Варвара Ціцюра, Каролина Живан, І. Бекич, Ю. Живан, Г. Цуцура, В. Прокіпчак, І. Панківский, Кл. Джула; по 30 цнт.: І. Лешканич, І. Телех, по 25 цнт.: І. Нагірний. Н. Нагірний, Т. Нагірний, Н. Нагірний, І. Пісічко, П. Гришко, С. Звонч, І. Кіча, Н. Андруник, Е. Сенько, П. Звонч, Й. Бучиньский, Н. Ковальчик, І. Засанчак, Д. Хованець, Й. Сенько, Н. Харибчак, В. Солиньский, С. Калакука, П. Кушницкий, А. Криницкий, В. Ріджанич, І. Демчак, І. Когут, Т. Ширнак, В. Прокіпчак, М. Русин, Д. Бабяк, П. Нестеряк, І. Сокотин, Г. Борушок, Т. Панько, Д. Фик, Ф. Малинчак, В. Галенда, С. Турок, Г. Литус, Г. Фалат, А. Панько, О. Баран, Н. Воробель, М. Гема, І. Гальчак, А. Сисак, І. Бенько, А. Ольканич, О. Беня, Г. Гавран, М. Фалат, С. Команицкий, Й. Сват, П. Ференц, М. Фалат, А. Гальчак, І. Ядловский, В. Дудра, І. Мосцівский, М. Клапач, О. Клапач, С. Тилявский, В. Тилявский, П. Мизік, Т. Приставш, К. Криницкий, О. Ющак, Г. Цуцура, Н. Клапач, П. Клапач, І. Прибила, П. Співак, О. Роман, Д. Хомин, Ю. Цїдило, А. Френчко, Ю. Живан, І. Мосцівский, А. Клапач, П. Ющак, С. Поливка, М. Єх, Д. Бич, М. Коцан, П. Єдинак, Д. Духняк, В. Кривіньский, А. Дикий, Я. Гриненко, Т. Тиханьский, Й. Кузьмич, П. Челак, Е. Сосницкий, Н. Поляньский, Г. Тхір, І. Левкович, Т. Челак, М. Андрусенко, Д. Хомин, М. Мийка, С. Гузеляк, Ю. Крайняк, Д. Кузьмич, Г. Сайкевич, С. Клапач, В. Мацїойвский, В. Крайняк, Ю. Бич, А. Пиш, М. Опришко, М. Кисилиця,, М. Руцкий, І. Бараник, К. Варколяк, М. Іваник, Д. Петрочко, Г. Дякун; по 20 цнт.: А. Гулячок, А. Петрочко, М. Коцан, А. Мизік, А. Ступак, Ф. Максимович, С. Ющак, М. Хамуляк, О. Нагірний, М. Ріджанець; по 15 цн.: М. Фалат, І. Беня, П. Зависьляк, Н. Доманич,; по 10 цнт.: Г. Тхорик, М. Опришко, М. Павляк, П. Феціна, Д. Петрошак, Е. Калакука, і С. Копчак.

Разом зібрано в Олифантї $110.39 за що післано до краю 550 корон на руки редакції „Дїла".

Збіркою занимали ся Д. Хомин, М. Мийка, С. Сисак, Г. Литус, І. Нагірний, Й. Кузьмич, В. Прокіпчак, і М. Клапач.

З поважанєм

Збірковий комітет:
Н. Струтиньский,
Д. Хомин.

Антін Шеремета, Ню-Йорк $1.00.

Матвій Стрикаль, Белфорд, Н. Д. 1 дол.

Бр. Сьв. Володимира Ню-Йорк 10 дол.

З Herkimer, N. Y. Василь Нахомюк, 50 цнт., Василий Беднарчук, 50 цнт. Разом 1 дол.

Зофія Шерек, Микісракс, Па. 1 доляра.

Сего тижня зложено	14.00
Попередно	$602.77
Разом	$616.77

Всім жертводателям сердечне Спаси-біг! Дальші жертви просимо присилати як найскорше, бо справа нагляча.

Редакція „Свободи“.

НА РУСКУ БУРСУ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

На хрестинах у п. П. Масляра в Мікіс Ракс, Па., зложили жертви на руки П. Середницкого слїдуючі гості:

По 1 дол.: Ів. Масляк, Мих. Масляк, Мих. Кавалкевич; по 50 цнт.: Ів. Кавалкевич, Йосиф Собота, П. Середницкий, П. Патуляк, П. Бадяк; по 25 цнт.: Анна Масляк, Юлія Середницка; Мих. Собота, 15 цнт.: Мих. Стрілка, 10 цнт. Разом $6.25

Гроші сї відіслано до о. С. Макара.

Христос Воскрес! Кольорові поштарти в образками і рускими написами, які посилає ся до родини і знакомих в часї Сьвят Воскресеня Христового; до краю наліплює ся 2 центову марку, до Америки 1 центову марку, можна дістати 6 штук за 15 центів

Адрес: Ruska Knyharnia,
Box 128 Scranton, Pa.

Оголошенє.

Повідомляю членів Бр. сьв. Володимира від. 108. Р. Н. С., що мітинги відбувають ся всегда третої суботи по першім в Progress Hall 155 Ave. C. межи 9 а 10 улицями в Ню Йорку. Слїдуючій мітинг припадає в суботу дня 20 цьвітня точно о 8 год. вечером.

А. Довганюк, предс.,
Я Корнат, секр.

Потребує дякоучителя

греко католицка парохія в Микісракс, Па. Мусить мати добрий голос і розуміти свою річ. Блисших інформацій уділить предсїдатель церковного комітету

Дмитро Порада,
333 Helen St.,
—May McKees Rock, Pa.

Шукає роботи

Русин, літ 32, до стору, готелю, реставрації або у. городника. Говорить по руски, польски і трохи по нїмецки. Знає також ляківство.

K. Hawryszkiw,
184 Hudson St.,
14—17 New York, N. Y.

ПОШУКУЄМО

доброго аптикаря, що має дипльом пенсильванийского стейту до міста, яке має 50.000 мешканців. Голосити треба на адресу:

M. KORLATH,
Box 341,
Scalp Level, Pa.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Біґарі.

Перед ними простяглась довга і рівна дорога, начена двома довгими, чорними пасмами. Се були паки, куда мали біґарі переходити. Там далеко на передї немов дві точки чорнїють тії, що поступають по чорних пасмах.

Їх лише двоє: боровний і підручний. Вони знимають до гори біґи немов хрести і благословлять поверхню смоляного твердого цементу. Коло них задержить ся дехто з міщан канадийских і приглядаеть ся іммігрантским рукам з набренїлими жилами. Вони раз-по-раз гупають о шкіру першої верстви.

По держаках сливае піт, з грудий щось відриваесь і вилїтае за ударами, в крижах вигравае пролетарська пісня за кождим ударом біґи. Їх видно далеко на всї сторони мійскої вулиці. На них дивлять ся всї перехожі, а їм видаесь, що то всї ті, до котрих вони належать. Кілько згинуть ся, нїчого не бачуть як лише тих, що міряють в передї.

Не стае сил, от-от біґи повилїтають з рук, та в той час повіе холодний вітер і їм здаеть ся, що вринули з води і набрали сьвіжого повітря, щоб знов поринати.

Додовбались до магазину лїкерів.

Вітер анї дмухне, їхні руки чимраз поволїйше піднимають си.

Зі середини вийшов властитель і субект, які приглядаючись говорять:

— Але сї „форендерс*) лейзі беґерс", сказав властитель.

Субект відозвав ся красним: ум-гум...

Вітрець холодний знов подув, вони знов вринули з води, набрали повітря та скоро почали бити біґами. Властитель магазину по тихо зі встидом знов сказав:

— Ади видиш? і хто би сподївав ся, щоб они зрозуміли, що я говорив?

Сонце їм не позволяло дивитись дальше і вони назад позалазили до хомячої нори...

За ними инші жаби — ропухи заходили — і вискакували. Ставали рядом хідника в холод, любовали ся в присканю чорних скалок і гуторили задоволені:

— А то проста робота...

— То мусять бути прості люди, що роблять таку роботу. Чи не так Джек?

— О так, нам і таких треба — відповідае.

Се говорять готельники: оден мов риба плотиця, другий як молодий кит.

— Ти Джек розумій інтереса — говорить подібний до плотиці. Ми можемо так думати, але уважаймо, бо то інтерес — бо то бизнес!

— Треба, таємничо, все гладити куда шерсть росте. Не гладь нїколи против шерсти. Ти його гладь за шерстию і жалуй — каже тихійше — пести: він буде думав, що ти такий добрий і облупиш до самої шкіри. Если зайде до тебе, купи йому щось випити і — тогдї ти певний. Я ти кажу — я ти кажу — Джек! що то буде інтерес.

Джек аж розсьміяв ся, здавалось, що з червоного носа туй-туй бризне вода. По приятельских словах йому здавалось, що стиснув богато дрібних риб — і аж закрутило йому в животї.

— Ходїм до мене, випемо що екстра, імпортоване аж з Турції — сказав Джек, тай позаходили.

На місце них приставали другі і всї они однаково говорили, лиш деякі дивувались, що біґарі так мучать ся. Були такі, що чим-скорше минали біґарів, аби не дивитись на них, і були такі, що перед їхньою працею чулись дуже невартними і шкодоробами сього сьвіта. Тая їхня негідність інстинктовно закрадалась в їх сумлїне і турбувала їх душу, хоч амбіція їх спиралась гордо проти того. Вони би очи видерли, наколиб їм се хто сказав. Іхній аристократичний дух не позваляе себе порівнувати, бо, мовляв, ми вродились до того, а ви до сього.

Переходить коло них грубезна колода, вже досить стара і сива. Її верхня часть помахуесь, немов потакуючи що так мае бути. У відповідь, сподом два стовпчики дрібочуть говорячи: „не так мае бути". Біґарі ударяючи відповідають: „так, так — коли!." Не так мае бути! — розприскуючись говорять скалки; одна відлетїла далеко та досягла колоду в верхню часть, немов хотїла перервати потакуючий рух.

Так підаїтае і досягае пролетарский голос в пишні палати, та в душі салом оточені.

Чимраз більше переходить людий і приглядаеть ся мозольній роботї: декотрим хотїлоб ся перемінити в біґарів і злюзувати тих, що купають ся в потї.

Звернули біґарі в праву сторону вулиці. За ними двох відважують желїзними дручками чорні плити першої верстви. Сим еще далеко до рога.

Позаду них простягаесь чорний диван, по котрім порушаеть ся богато біґарів, і гризе спідну плиту далеко грубшу від верхньої. Іхні біґи дринчать в руках, стрясають цїле тїло немов електрична сила. За кождим ударом чоло зморщуеть ся, а з грудий вилїтае глухий стогін, неначе відгук нарікання всїх втомлених мязнів. Дрібненькі камінцї розсипують ся по обох боках і стелять білу рідоньку поволоку піску на цементї.

Тимчасом товпа людий збільшаеть ся і приглядаючи ся водить очима від землї до гори за рухами біґ.

Попри біґарів ходить там і назад наставник; він глядить якимсь гордим оком на той ряд. Його папулисті лапя з двома долинками коло щок немов з кота рівняють ся з носом. Мовчки ходить. Його неначе бавлять сї глухі голоси і він любить їх більше, чим самих роботників.

Біґарі боять ся його більше як лютого звіря, від його погляду біґар дивить ся в землю і думае: „Чи він мене не злапав, що зле роблю?" Сього найбільше біґарі боять ся, се дуже непокоїть іммігрантів.

Друга не менше страшна для них гадка, яка торочить їх мозок, се страх перед сквітованем.

„Що я буду робити, як він мене сквітуе?" — думае собі біґар. А слова сї палять наче розпалене желїзо. Кождому, хто робить, вони на плечах все сидять. Наколи хотївбись трошки скинути з плечий, ого! вони тобі в самі груди залїзуть... Тай богато инших таких слів шибае собі звичайно і спокійно в головіці: „Пане, прошу, дай менї роботу" і т. п. Він на тебе подивить ся, або й ві, часом навіть не відозвесь, лише помахае відмовно головою.

Прикро шукати за роботою, прикро слухати такі слова. Таких слів сила-силенна в кождого робітника. До неробітників вони навіть не заглядають, за то в робітників подвоюють ся, бож де дїнуть ся їм від неробітників? Робітники добра кляса істнуючого народа, вся буржуазія признае се, але то і все. Що за роскіш, що за приемність і пахощі самолюбства проходжуватись безжурно і дивитись на таких — навіть сьміяти ся не зашкодить з біґарів.

І колиб ще вигоди житеві буржуазії тебе принаджували і родили в твойому серцї почуте заздрости, та на згадку про біґарів, на сю разячу несправедливість в житю народа, твоя заздрість гоне під впливом того чутя, що бажалоб щастя всїм вещасним. І ти почуваеш бридоту для того, що ще перед хвилькою мускало тебе по душі.

Та чи в біґарів е яке почуте заздрости. Коби оно було. Спрацьованому біґареви не шевельне заздрість, йому власне житя в той час не миле, йому коби чимскорше відпочати; коли лягае до ліжка, здаеть ся, що вже не встане.

Полудне.

Фабричні горла розпустили рев, немов жалуючи, що покидаесь робота; одні других випереджають і гнївно та злісно закінчують свій стрій голосу.

Біґарі розсипались; беруть горщики з обідами, сїдають на вулици, перше заострюють смак — і споживають.

Зароїлось людьми неначе в муравлиску.

Попід муром камяницї сидять: дехто доїдае, дехто дрімае, дехто курить. Там на розї против сонця догризае кістку, — вже сива голова, — перестае, і дивить ся на її вигляд. Кидае і еще дивить ся. Жаль йому за нею, на старість дістав. „Нема то як за молодих лїт чоловік — так думае собі... Перегриз — нї то болїзно, нї то сердито скривив ся — не одну перегриз..."

Йому промайнуло мигом думки всьо: він хотїв з всього здати собі справу, хотїв — бодай перед догораючим полумінчиком житя побачити те, що цїле житя в нього вклав, хотїв побачити ту роботу, що бітою видовбав, що пуфлею викопав. Хотїлось йому побачити те сьміття, що в останнїх роках позмітав — і сказати: „Се моя власність за мою працю". Сьмітя?.. ха, ха, ха!

„Се моя робота в тих роках, що розсипаю кости. Се моя заплата за тії роки, що губив здоровле!"

Він подивив ся на ряд попід мур, на здорові, молоді і середні сили, потім глипнув на біґи, на чорний диван та купи глини.

Знов задумав ся...

Мабуть тому, що сам остав ся, сам оден, далеко від них і він полинув думкою в безмежну просторінь все однакового кольору.

„Сам оден — сам оден".

Йому страшно, не відрадно тяжко.

Де його жінка? Де його дїти? Де його братя? Де його молоді сили? Де його праця? Хто їх погриз?..

Труба відповіла грубим голосом:

— Я-а-а-а! Я-а-а-а!

За нею потягли й другі:

— Ми-и-и-и! Та-а-а-а! Та-а-а-а!

— Ми-и-и-и!! — завели грубшими і тоншими голосами.

А він відповів думкою:

„Доїдайте — догризайте далї! Я вже й не можу сам їсти".

І подавив ся на біґарів.

Сам брав за мітлу, тручав наперед себе і розмовляв з її шепотом.

Голова нервово тряслась.

Вітер вихоплював і сам викінчував його пісні перебираючи дротами і його сивим волоссом. А він линув далеко... чогось шукав, несьвідомо чогось дожидав...

Людьми роїлось. гамір бренїв.

Біґи вдарили; біґарі побачили знов довгу дорогу, за ними чорнїв диван — а вітер грав ся дротами та кидав порохами їм в очи.

Віннїпеґ, Ман. 5-го марта 1907. *Аполїнарій Новак.*

*) бі чужизці лїниві жебраки.

Про вибори в Манїтобі.

Провінціональні вибори Манїтоби скінчились. Консерватисти вийшли горою і стратили 5 послів. Лїберали стратили 4, а придбали 9. Доси вибрано 28 консерватистів а 13 лїбералів. Консерватистів сильно поперли езуїти.

Цїкавою була борба виборча в руских кольоніях Stuartburn, Олеськів і Шевченко. Всї Русини голосували як оден на одну партію, а то з такої причини.

В Стюартборн е жидок сторник, що немало налаяв ся Русинів поза очи, що галишенс сякі, такі і хвалив ся, що він їх „бос". Він пішов до кандидата консервативної партії і хвалив ся, що зробить з галишенами, що схоче а той повірив! Але показалось противно! Русини побачили се і як оден пійшли в противну сторону, і поперли лїберального кандидата.

Той жидок конче хотїв панувати над Русинами; перша його задача була знищити п. Вахну і вже довгий час заходить на нього всїми способами: то страшить жінку як в ночи Вахни нема дома, то краде товар (п. Вахна мае стор зараз при його); то при виборах муніципальних бреше, агітуе, наймае хрунів, аби п. Вахну скинути з секретарства і взяти муніципал в свої руки. Але Русини бачили лихо на часї і оперлись.

Орґанізатор р. Boderski (лях) також був і цїлі 2 тижні лазив по хатах, але Русини не хотїли з ним анї говорити.

На мітингу в Szewczenko, P. O. хотїв говорити за лїбералами жидок з Winnipeg, но і йому Русини не дали говорити.

П. М. Островского (комісара горожаньских паперів) витали всюди і казали, от так то лїпше, — не жид, не лях, а „Русин для Русина".

Н. Гаврилюк з Szewczenko, P. O. став почтарем, а Гр. Вуґера і В. Сручок урядниками до муніципалу за їх рускість.

Часи ся минають, приходять і Русини до розуму. Як Стюартборн муніципал був відлучений від мун. Франклин, в Стюартборн було лиш кількох анґликів і всї посходились до канцелярії і оден на другого голосували на урядників. Наш нарід був несьвідомий, не знав обставин, нї словечка по анґлицки, сидїв тихо і приймав, що ему хто диктував. Лиш оден Вахна видїв, що лихо і ганьба, удалось ему скликати нарід і за одним разом скинули всїх крім одного і вибрали своїх радних а п. Вахну секретарем і касієром.

Грайцар.

З пригод канадийского посла.

У буковинских Русинів е звичай, що сплять на голих дошках, бо солому, кажуть, гріх стелити. І при теперішних виборах оден кандидат на посла мав нагоду так ночувати Кандидат сей се вже пристарший і худий чоловяга і як то при виборах в Канадї, сильно працював і убївав ся аби як найлїпше приподобатись, бо противник другої партії був лїпше приготований. Отже сей кандидат приймае радо гостинність одного фармера і лягае на дошки. Хоче ся спати, але і в кости гризе і кидаесь з боку на бік, — а жінка чоловіка вбігае від часу до часу до комнати то по се то по те.

Він ніби хоче сказати, що його гризе, показуе на клуби і на дошки, але жінка усьміхаесь і втїкае, що ніби то не зна, чого він хоче.

Нема поради, шепче, тай підкладае руку під клуб і засипляе.

Коло ліжка були дверці до пивницї, і ранїсенько жінка побігла по бараболї. Тимчасом кандидат встае незнаючи про дїру коло ліжка, ступае ногою і падае в яму. Але на щасте перед хвилею жінка поставила мішочок з бараболями на сходи і на них ся кандидат задержав. Коли наробив гармідеру, прибігае його товариш з другої комнати — а він йому каже: Say Jim! „I thought that Mr. — (opponent) surely wins his Parliamentary seat in this contest; I was nearly burried in the potatoes below". Рука спухла, кости не привиклї болять. Виходить з дїри і каже Oh! bones my bones! та знову стискае кулаки і махае — „I just fee like fighting now, both politicaly and physicaly.

T. K.

Відповідь

п. В. Романюкови на его „Спростоване" ч. 9 „Свободи".

В числї 9. „Свободи" вичитавем „Спростоване" п. В. Романюка, котрий в своїм спростованю закидуе неправду п. П. Гр.-к. в дописи до „Свободи" ч. 50 про Я. Кравця.

В спростованю п. В. Р. каже між иншим „Я добре знаю Я. Кравця, бо він з моеї кольонії; знаю его яко доброго і тверезого Русина що старав ся і старае ся о просьвіту і орґанізацію між Руснинами в Канадї".

На те все, що Ви п. Романюк пишете в своїм „спростованю" я скажу, що Ви не мали нагоди видїти тієї „тверезости" і моральности Я. Кравця, бо Ви

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

тільки щосьте го бачили може зраз на Colman і то на щасьте може був тверезий а тим самим і моральний, а решта то Ви знаєте єго тільки з переписки та ее ще не становить, щоби з переписки можна вичитати „тверезість“ чоловіка.

Автор п. Гр. К., котрий свого часу подав був про п. Я. Кравця в ч. 50 „Свободи“ пару слів правди, ліпше знає Я. Кравця ніж Ви, бо з ним робив по кемпах, де найбільше Кравцеви приносило душевну розривку пиво — а Ви знаєте лише з переписки. Що до тої просьвіти, про яку він ся старав, невелика з неї користь, бо в Fernie B. C. як засновував читальню „Владиміра і Ольги“ то насамперед приніс „кек“ пива і при тім заложив читальню та чи вона істнує, то не знати...

В своїм спростованю пишете, що Кравець есть Вам добре знаний, бо він з Вашої кольонії... а Ви се лише грубу неправду написали, бо як знаю вашу кольонію і де Ви мешкаете дуже добре, се есть в околиці C. N. R. місточка Chipman, Alta, а Кравець там ані не есть нікому знаний, ані не був ще на тій кольонії, бо минувшого літа був він в Едмонтоні а на кольоніях не був дальше нігде лише в Leduc с. с. Ribett Hill на полуд. захід від Едмонтону, але на всхід туда, де ваша кольонія то він не був і ціле літо, о скілько я видів тут в Едмонтоні, то д. Кравець мав піятику на порядку дневнім, що богато Русинів едмонтоньских можуть доказати.

Я признаю, що Кравець есть чоловік талановитий, однак до сего бракує ему; тверевости, тим самим чести, моральности і почуття чоловіческого. Почуття кажу тому, бо Кравець лишив жінку і дітей в краю, а сам переходить в Канаді з кемпи на кемпу і проводить житє неморальне, бо коли зайде в товариство дівчат, то поступає ще гірше, як наші декотрі хлопці.

Вам знаний.

Дописи.

З Мт. Кармел, Па.

Хочемо донести читачам „Свободи“, який то у нас був місяць марець. 2 го марта забило Т. Славінського, а 5-го марта експльодувала порохівня на Річердс Колері і богато людий покалічено, однак в наших ніхто не потерпів, хиба що понесли невеличку шкоду в шибах. Експльодія була так сильна, що чули єї люди кількана йцять миль в околици. Найбільше шкоди потерпіла польска парафія. В костелї шкоди на 500 дол.

12-го м. м. спіткало нещасте нашого брата Д. Зоновяка і поломано йому ногу на тимберярді. Дальше двоє польских дітий ходило по кенди до жида; жид взяв 5-літного хлопця з собою до пивниці, а дівчинка осталась в сторі. Жид позачиняв віконниці, а се звернулс увазу дівчинки, яка й зараз наробила крику. Поліція арештувала жида, та за кавцію випущено його. Цікаво, що сего не подали місцеві газети.

15-го м. м. убив трен М. Дулібина, угорского Русина. Покійний не належав до жадної орґанізації, на похорон мусїлись складати люди.

Кацапня піднесла у нас знова голову. Хотять заложити нову організацію і хочуть видавати тут часопись. Нова орґанізація має знищити Союз і Общ. Р. Б. Доживемо, побачимо. А патріоти твердого за кала певно призабули приповідку: Якби св..я роги мала...

В. К.
старий парохіянин.

З Сайксвил, Па.

Рік тому назад ніхто тут не думав про жадну орґанізацію. Ся зміна наступила сего місяця. Дня 25-го с. м. зійшлись Русини так угорскі як і галицкі до одного приватного дому на мітинґ і радили над заложенем тут гр. кат. парафії. Вибрали уряд церковний, в склад котрого входять М. Мачіщак яко председа, Н. Добровский кас., В. Тулинко секр., Т. Жидяк дозорець каси, С. Прочко і М. Гдач колектори.

Мітинґи відбувати-муть ся кождої четвертої неділї по першім в домі П. Трояна. Просимо всїх Русинів, щоби ся сходили на мітинґ, бо чим більше нас буде, тим скорше довершимо початого діла.

За уряд парафіяльний:
М. Мачіщак, предс.,
Н. Добровский, кас.,
В. Тулинко, секр.

З Геркімер, Н. Й.

Через 2 роки блукав я по ріжних плейзах, заки пізнійше опинив ся в Геркімер, місточку дуже приємнім, спокійнім і веселім. Робота йде тут дуже добре як літо так і зима заєдно для мужчин і дівчат. З початку, як я тільки приїхав сюда було нас всїх не більше 20 осіб, а тепер нас тут вже звиш 100 осіб і нема такого тиждня, щоби не прибуло наших Русинів 2–3 особи. Миб раді, щоби як найбільше їх тут прибувало. Біда тільки в тому, що бракує між нами одного просьвіченого чоловіка, щоби нас провадив, радив і провадив бизнес, як посилку гроший, шіфкарт. Так само річ має ся в сусіднім місточку Литл Фалс, Н. Й. Там е також около 100 Русинів і завелось там вже, Богу дякувати, маленьке братство Рус. Н. Союза і дай Боже, щоби розвивало ся як дерево в маю. Коби нам тут тільки якого просьвіченого чоловіка, (Треба вважати, щоби який пройдисьвіт не підшив ся під такого і не ошукав вас. Ред.). Нас вже і фармері беруть до роботи і добре платять. Хтобн хотів ся довідати про фармерску роботу, най пише на адресу:

O. Romanek,
Box 277. Middleville, N. Y.

З Кесло, Б. К., Кан.

Отсим повідомляю вас, що тут в Британ Колюмбії потрібно много робітників по всїх роботах. Так треба до лїса (Gaden Camp) в La Blanche коло Lardo до 30 людий. Платня місячна $40, $45 і $50 і борд, а 10 годин роботи. При будові желїзної дороги з міста Нелсон до Бандрі і Росланд зараз би дістали роботу з 30 людий. Платня $1.55 за 10 год. роботи.

Хто не має роботи, а має охоту приїхати до Британ Колюмбії, може удатись о пораду до мене. Я недавно робив в лїсї; робота легка, але снїгу було дуже много, отже мало хто робив. Тепер там треба сейчас 30 робітників. Коби хоть одного з Русинів пірвала гадка приїхати сюди до Британ Колюмбії. Наші Русини тримають ся Віннїпеґу чи Ню-Йорку як слїпий плота. Тут роботу в кождий час може хтонебудь дістати, без огляду на се, чи знає говорити по анґлїйски чи ні. Отже щиро раджу всїм безробітним Русинам, хто волить стратити на подорож сюда ніж пропити, нехай сейчас вибираєсь до Б. К. Кождий розумний знає, що в Б. К. е найбільше і найлїпшої роботи. Найлїпша робота е по майнах, платня на 10 годин $2.25, $2.50, $2.45 і $3. По секціях $1.55. В лїсї платня найменша 40, 45 і 50 до 60 долярів і борд. Робота легка. В шмілтарах платня $2.50, $2.45 і $3. Бордувати ся можна само му. В трачках 45 до 50 дол. і борд. Ану Русини! Гляньте на далекий захід. Хто хоче заробити, най їде до Б. К.!

Остаю в поважанем
Петро Мелничук.

Адрес:
Peter Melneczuk,
P. O. Kaslo, Box 441.
B. C. Canada.

Ненеймо, Б. К., Кан.

Хочу сказати кілька слів про Б. Колюмбію. Передовсїм складаю сердечну подяку д. Сиротюкови за його щиру пораду. Читачі „Свободи“ вже знають, що Б. К. лежить аж над Тихим Океаном, значить ся далеко від Ню-Йорку або Віннїпеґу. Але зважавши, що робітник може тут далеко легче і більше заробити як в Злучених Державах, то ся далекість не повинна повздержувати наших Русинів від Б. К. Передовсїм хороший тут клїмат, вода, мешканя вигідні, а вже ніколи тут не шукає ніхто за роботою, як в Злучених Державах два і три місяці. Тут наших людий дуже мало, а я з щирої душі радивбим нашим людям дістатись сюда.

Здоровлю всїх читачів „Свободи“.

Моя адреса:
Antin Majdan,
Box 138, Nanaimo. B. C., Can.

Фол Рівер, Масс.

О віско, велика чудотворнице. До сеї пори знав сьвіт, що ти перевертаєш людий на, вибачте, безрогів, а у нас в Фол Рівер ти еще більше потрафила, бо перевернула наших деяких Русинів в москвофілів. Діло стало ся так. Один Русин підпитий москвофілами заложив тут уже пять лїт товариство православне чи там царославне. Коли опісля повстало у нас правдиво українське руске товариство, так москвофіли почали перемовляти наших людий на свою сторону вживаючи при тім ріжних способів. Та найуспішнїйшим показала ся висше згадана віска. (Хибаж не горівкою розпоюють наперед росийских салдатів, яких опісля висилають проти „бунтівничих“! своїх братів і сестер прим. склад.) Підчмеленого чоловіка тягнуть еще на ферблика. Та не всюда їм щастить ся. От прийшли два москвофіли до одного газву тай намовляли, аби наші люди йшли сповідатись до батюшки. На се встав господар дому п. Андроняк, і не надумуючись довго викинув згаданих панків за двері. Так робить сьвідомий Русин, і так повинен робити кожен, кому щось подібного лучить ся.

Невіскопівец.

Elkmouth, B. C. Canada.

Не маю великої надії, щоби своєю допискою неодному Русинови допомочи. Русини волять робити по містах, де легко можна пускати грошї. Хто любить робити в лїсї, най їде до Брітіш Колюмбії в околицю Fernie, Crambrook і Nelson, а там з робітничих офісів висилають де треба до лїса. Платня $2.50 на 10 годин, харч коштує 75 центів на день. Я тут працюю другий рік і добре менї поводить ся. Зима тут легка, робота не уставала ані на один день. Страйку тут нема, а кому не подобає ся може квітувати і шукати еї деинде. Тут е досить майнів углевих і инчих. Робота тут всїляка. Добрий коваль має $3 денно.

Здоровлю читачів „Свободи“.

Н. Підлясецкий.

З Лемківщини.

У нас зима треває ще морозна і снїжна, якби коло Різдва. Фірмани заощадять своїх возів, бо їздять в одно саньми. Комунїкація желїзнича дуже утруднена, а се відбиває ся на цїні ріжних товарів. Богато нещасть лучає ся через ледівки. В місточку Біч мужик послизнув ся на дорозї, упав на землю і розбив собі голову так, що на другий день помер в шпиталї.

Тепер богато людий слабує на біль голови і горячку.

Цїна збіжа: пшениця 4 корон, жито 3, ячмінь 3, кукурудза 3, овес 2 К 80 г.; картофлї 1 кор. Масло 2 кор., покладки тузин 40 гел; безроги дуже дешеві.

Різдво 15-го Марта 1907 А. Пиж.

Пропали грошї!

„Америка се широке поле для всїлякого рода пройдисьвітів“.

І справді. Несповна рік тому заложив собі якийсь чоловік, мабуть жидок, банк в Савт Амбой, Н. Дж. Щоби собі позискати костумерів, то урядив на самім початку частунок, котрий складав ся зі спорої скількости пива та виски. По такім принятю зачали люди липнути до него, посилати і складати грошї та залагоджувати всякі инші справи.

„Визнес“ ішов, однак се не задоволило хитрого „банкера“, він хотїв добре пошити ся в чужі грошї. Зачав роздавати даром ріжні книжки, образки, циґара та инші подарунки і на сім не завів ся, бо йшли до него як на відпуст. Вправдї деякі розумнїйші остерігали їх кажучи, що колись за се будуть мусїли дорого заплатити, але се не помагало.

Десь при кінци минулого грудня зачав банкир щось крутити. Грошї на час не доходили до краю. Коли хто приходив питати, чому грошї так довго не дійшли, він вперед питав, чи чоловік вміє читати. Письменним давав ріжні викрути, а неписьменним показував ресїти. Вкінци коли назбирав (за три місяцї) досить гроша і не післав до краю — драпнув.

Деякі люди були так залюблені в тім опустї „банкері“, що дали ему грошї ще день перед тим, заки він втїк.

Пропав „банкер“, улюблений „пан“ через людий, а з ним около 70 тисяч долярів людского гроша.

Між тими грішми пропало богато гроша руского, а найбільше потерпіли Русини з повіту рогатиньского.

Утїк, а на місце гроший полишив розпуку та плач серед своїх костумерів, бож хто верне їм ті грошї, на які працювали в потї чола, щоби їх післати до краю, щоби заплатити в краю лихварский довг, або заспокоїти зимно та голод серед рідні в краю?!

Уважай руский робітнику! Такі самі пявки як отсей „банкир“ видерли тобі в краю поля, лїси, цїлі маєтки, аж вкінци мусїв есь утїкати до Америки щоби на себе та родину гарувати. Мимо вікових кривд недовіряєш тим, котрі тобі добре бажають, лише біжиш що сили і віддаєш запрацьований гріш тому, хто ссав тебе ще в краю.

Тому заки переступиш поріг „банкера“, занїм повіриш ему свій гріш, добре перевідай ся, хто він е, що то за чоловік, чи не е се який заволока або уцїкінер, що лиш шукає спосібности, аби добре обдерти людий, а потім дати ногам знати.

Нераз говорить наш Русин: „нїкого не бою ся в Америцї лиш „бома“, бо він потрафить добре чоловіка обчистити“, але чиж такий „банкир“ не е страшнїйший від бома? З „бомом“ мож собі дати раду хоч би й пястуком, коли видирає гріш, а з „банкиром не легка справа, бо він тягне з обрахованем цїлими місяцями, чоловік сам несе ему свою кервавицю, сам жене себе в пропасть.

Неодин може прочитавши се спитає: „де нести гріш запрацьований, через кого висилати его до краю?“

Відповідь легка:

Є много руских банків по плейзах, котрі довгі лїта провадять „бизнес“ чесно і нїкого не скривдили на одного цента.

Є „Банк Руских Еміґрантів“ в Ню-Йорку.

Є чужі банки, котрі вже десятки лїт провадять свій „бизнес“ а не скривдили за той час нїкого. Через них отже Русини повинні посилати свої грошї до краю і залагоджувати инші справи, не забуваючи і на те, що близша сорочка тїла, як кожух: що Русин скорше до Русина повинен удаватись, як до чужого.

Нехай кождий памятає ще і те, що не треба дивитись на великі оголошеня в часописях, ні на великі золоті написи по шибах, але треба добре довідати ся, хто сей „банкир“, через котрого посилаєте грошї, що він за чоловік. Коли так мете поступати, то певно не будете журити ся своїм грошем, ні жалувати як се роблять тепер Русини в Перт Амбой, Н. Дж.

Непошкодований.

Лїкарі вірять Його

По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і за границею, визначні лїкарі уживають

Д-ра Ріхтера Котвичний Пейн Експелеру

як средство на Ревматизм, Гостець, Невральгію, Болї грудий і членів.

„Я вживав Дра Ріхтера Котвичного Пейн Експелеру в моїй практиці. Совістно могу сказати, що сей лїк втираний приносив значну полекшу в мускулярним ревматизмі, гістци і невральгії.
J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під наглядом лїкаря згідно з острим нїмецким законом.
У всїх аптиках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

ВЕЛИКІ МАШИНИ.

В сьвітї промисловім техніки будують що раз то більші машини, а величина їх дивує нас чим мало. Коли приглянемо ся їм блисше і побачимо ту штучну і гармонійну роботу, тоді по простy заходимось від подиву. А преціньсе діло рук людских. Але най там одна шрубка змінить своє положенє, або свій рух, оттоді ціла машина стає, поки розумна рука чоловіка не привернe назад до порядку. Так само річ має ся з тою ще більше штудерною машиною, що зветь ся тілом людским. І коли раптовно щось попсує ся в жолудку, цїлий орґанізм людский відчуває його недиспозицію. Найуспішнїйшим средством до привернення порядку в машині людскій е Трінера амер. Еліке. Гіркого Вина. Діяє оно сейчас на жолудок і на цїлий апарат травленя. Коли тільки попсуєть ся ваш апетит, язик обложить ся, краска тїла блїднїє, а око тратить свій природний вираз, тоді Трінера амер. Еліксір Гіркого Вина скоро вас уздоровить. До набуття в аптиках або в фабриканта: Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

I 54

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

"SVOBODA"
(LIBERTY)
THE UKRAINIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

„Свобода"

часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що гиждня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців $2.00
Для старого краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців $1.00

Українці можуть замовляти „Свободу" через Книгарню „Київської Старини" Ярославська 14, Київ.

Оплачувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мані ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не будем грошей дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Ще раз про Народний Комітет в Америці.

Коли я висказував (Свобода ч. 9.) мої гадки дотично Нар. Комітету, то і на гадку менї не прийшло, аби мав в сій справі забирати ще раз голос. Думав, що питанє се живо заінтересує нашу публіку, згляднo передових людий, котрі беручи участь в народнім житю познакомлені з сею справою блисче — а я рад, що сповнив свій обовязок — буду сидіти собі тихо...

Однак бачу з ч. 12. „Свободи", згляднo статї д. Стечишина п. з. „В справі національної організації", то я знов мимоволї поповнив одну більше дурницю вмішавшись не в своє дїло... і закидаючи д. Стечишиному „уперту фразу", бож він заявив ся за організацією, а не проти неї і т. д. Бо і чимже оправдати тут се, що д. Ст. в переконуванню мене кусів вживати аж подібного аргументу як — was willst du noch mehr?" Се не переливки.

Отже валюсь, і то з цїлою рутеньскою сердечностію, в груди — та кажу: mea culpa, д. Стечишин, mea culpa! А щоби і шан. читачі не подумали, що я при моїй вдачі не потрафлю устатковатись навіть тоді, коли йде о справу загальну, то я сею дорогою заявляю, що проектований д. Стечишином Народний Комітет є all right! Він гідний поперти не лише „передових" людий, але і заінтересования з боку сьвідомих робітників. Тим повинні би заінтересуватись всї, кого сей Нар. Комітет мав репрезентувати.

Во і дійсно, если вже має бути Народний Комітет, то нехай буде такий, аби репрезентував не лише одну українську партію, гурток чи групу, але всї. Щоб був представителем усеї американьско-рускої суспільности — живчиком сї, без огляду на переконання політичні, релїгійні і ще якіб там не були.

Отже справа Нар. Комітету в Америці знов на порядку дневнім. Проектовані гадки д. Стечишина, як вже сказано, варта ширшого обговореня, шкода лишень, що сею справою (з виїмком „Свободи" — як звичайно) так мало інтересують ся навіть декотрі з тих, кого д. Стечишин вважав за відповідне поставити в ряд „передових людий"...

Чиж би ми в Америці дійсно не доросли ще до серійозного трактованя загальних справ? — Побачимо.

Михайло Белл.

К' питаню національної організації амер. України.

Справу порушену д. Стечишином в 8-ім ч. „Свободи" я вважаю незвичайно актуальною хоч в сути річи вага цїлої справи зовсїм не виходить ясною з статї д. Ст. просто тому, що д. Стечишин поза саму потребу національної організації ніяк не розбирав того всего, що доказовало потребу сеї чи іншої форми організації.

Певна річ, що се був тільки почин, впрочім не перший, одначе о стільки новий і раціональний, що вийшов поза межі „грекокатолицької" організації, взагалї станув висше всякої партийности, в дійсности на національному становищу. І се був одинокий аргумент, що промовлявби за проектованим з'їздом першої конституанти. Гарна річ. Але я позволю собі висказати свій сумнів, чи такий проект бувби можливий до зреалїзованя. Де Рим а де Крим, де Ванкувер, а де Вінніпеґ, або Ню Йорк. Гарно звучать слова, українська перша конституанта, українська република, та чи не останеть ся краса їх хиба в ідейнім розумованю наших піонірів. І коли почуте якоїсь суцільної праці для народа родить загальні тільки бажання національної організації, то реальні умовини житя вкажуть, чи і о скільки можлива і раціональна організація.

Тому краще розібрати річ теоретично і розумно, щоби опісля без нїякого підготовленя не розбиватись о чотири стїнї. А рацію такого твердженя бачу хочби в тім, що вже в статях дд. Ст. і Сиротюка виринули такі гадки (самі про себе зовсїм невинні), які після мене або дрібненькі (бизнес коледж, товариство для забезпеченя на старість — спеціально для Канадян, безосновне), або нераціональні (спільна організація для цїлої півн. Америки), або вкінци дуже проблематичної натури (спільна, беспартийна організація для загалу справ амер. Русинів).

Розбираючи повисше питанє треба мати на увазї ось які річи. Русини півн. Америки поселились в двох окремих державах, з від мінним економічним, політичним та культурним їх герес м для самих Русинів. Щоби отже праця організацийна мала успіх, треба конче вести організацію в імя тих ріжних інтересів.

Знана річ, що Русини в Злучених Державах головно робітника фабричні або майнери, коли тимчасом Русини канадийскі переважно фармери. Ся засаднича ріжниця соціяльного положеня відібеть ся в цїлім їх житю так матеріяльнім як і духовім.

Дальше Русини в Злучених Державах через половину приїхали тут на часові заробки, коли тимчасом Русини канадийскі на стало осїдають в Канадї.

Інтересом перших за короткий час як найбільше заробити долярів, інтерес других тїсно звязаний з загальним розвоєм країни.

Русини в Канадї стають горожанами по трех роках, они можуть і повинні брати участь з публичнім житю, обороняючи своїх економічних і культурних інтересів. Жлючи компактною масою в 3 провінциях західної Канади на фармах (не в містї), они тимсамим творять і якусь політичну силу (на разї нез'організовану). У них є можливість мати своїх заступників в провінціональних соймах, а мабуть і в парляментї. Противно річ має ся з Русинами Злучених Держав. Відмінні житеві умовини, повинні викликати відмінні форми організації. Загально покучою справою одних і других є яканебудь організация нашої еміґрациї. Ми повинні допомочи нашим еміґрантам осягнути по змозї все те, за чим они приїхали сюда. І тут відмінні умовини вимагають, щоби була окрема організація для Канади і Злучених Держав. Проект д. Ю. Сиротюка в справі кольонізациї як раз пригожий для такої організациї.

Та щоби така організация відповіла вповнї своїй задачі, на се треба співдїланя загалу, або бодай наших сьвідомих і характерних одиниць, роскинених по цїлій Америці, а дальше енергічного дїланя самої організациї. Що до послїдної запримічу, що краще йде робота, коли працю веде меньший гурток людий (спеціяльно у нас Русинів), за те близший собі по переконаням і по віддаленю.

Основною чертою наших організаций повинен бути правдивий демократизм; значить ся, організації повинні мати на увазї інтерес як найширшого загалу наших людий. І таких проектів як business college не можна класти в програму організації, яка думає стояти на сторожі інтересів загалу. Інакше організація не знайде популярности, а ми опісля дивуємо ся, що робота між народом безуспішна. Справа, яка торкає якусь частину народа, повинна з'їдати енергію тільки сеї частини людий.

Се що до матеріяльної сторони організації.

Колиж звернемо увагу на культурну місію, то перш усього треба осудити вже істнуючі чинники культурні. Осуджуючи їх вартість чи шкідливість, нова організація повинна розпочати відповідно до того свою культурну акцію. На сьому полї так мало ще зроблено; головна трудність по перше в крайно консервативній вдачі нашого емігранта, а по друге в браку відповідних, культурних сил чи їх непродуктивности. Свобода і видана Бончевского (не вчисляючи тут негативної вартости москвофільскої літератури) се цїлий доробок нашої нації в Злучених Державах. Краєві видавництва не дуже тут розходились. Русини в Канадї хоч і сего не мають, вкінци не було ще й часу чогонебудь доробитись, за те у них більше сприяючих обставин до культурного розвитку.

Реасумуючи і заключаючи з висше сказаного я є за окремою організацією Русинів в Злучених Державах і в Канадї і уважаю проект заснованя еміґраційного товариства для Русинів (з двома осїдками, в Ню Йорку і Вінніпеґу) за першу і безумовну потребу для наших еміґрантів.

А щоби така організація вийшла тим пожиточнїйшою для наших іміґрантів, конечно зноситись з старим краєм і там через краєву пресу і патріотичну інтеліґенцію вже заздалегідь упередити наших виселенців відповідними інформаціями. Ми знаємо з історії, що про кольонізацію дбали всї народи, збираючи для себе немалу користь з своїх кольонїстів, і миб раді прислужитись старій вітчинї, та на жаль наші брати за морем не дуже то звертають на нас увагу, просто нас ігнорують, а се велика для них шкода, а для нас жаль а часами пересерде огортає чоловіка. Для них дуже важна річ, який наш владика поїхав до Відня, або Риму, а вже куди їдуть безрадні і безпросьвітні наші еміґранти, їм і гадки про со не має. І се має бути руска демократична політика.

Для товаришів канадийців конечно обдумати відповідну програму і під еї стяг гуртувати загал наших Русинів. Розуміють ся се вже їх річ і менї нїяково тут накидатись якимись радами чи там директивами.

Я признаю, що написав про справу дуже побіжно і не маю притенсії на неуважливість, одначе думав зовсїм щиро і рад буду, колиб якась частина моїх гадок принялась і прислужилась до вияснена порушених справ.

Тетянин.

Із галицької України.

Виборчий рух і справа університетска се два мотори, які під теперішну хвилину хвилюють нашу галицьку суспільність. Після випуску всїх наших академиків на волю запановала така піднесла і жива атмосфера серед наших братів за морем, що після гадки краєвих часописей нарід наш в Галичинї справдї станув народом почуваючи себе з'єднаним одним спільним звеном народнього обуреня і бажаня борби за зміну галицьких відносин. Побіда наша в справі університетскій навіяла наш народ надїєю на повну побіду вї всїх справах дотикаючих нашого цїлковитого відродженя, наколи всї як оден слїдом наших студентів стануть до борби. А що справою заінтересував ся весь загал, сьвідчить хочби сей факт, що навіть сї до недавна ще Богом забуті Гуцули заворушились і з того приводу скликали віча і слали заяви найгорячійшої симпатії для наших академиків. На вічу в Дора-Яремче ухвалили Гуцули ось таку резолюцію:

„До славних легінів студентів в висшій школї, що називає ся: „Унивзітет" в Львові. Ми Гуцули, що зібрали ся в Дорі надвірненцького повіту на довірочну раду, кого маємо си вібрати на заступника нашої хлопскої кривди до Відня, здоровим Вас, чесні та годні легінї.

Чест Вам, щости си не дали нашим вороженькам, честь вам, що Ви, хоч си на ланїв вчиге, показали, що чесом добрий хлопский паракрап, бо не гія була інак. Честь Вам, що сте перетрівали кримінал, ми Січовики вжи нераз того добра закоштували, ек нас панке ляшке за ленту в Иванову Хату сажели.

Та най си ті вороженки сокоте, бо у нас вжи не стає терпцю. У нас незабули се ті чеси, як Довбуш ходив, як тепер співаї си: Ой у мене топір та кована бляшка, не боюси того Німце, анї того Ляшка. Ще в горах сила, щоб неправду повалила. Та ще у нас не замок порох на довбутевих рушницях, гаразд вам годні та честні легінї.

Ми знаємо, як для нас треба нашої найвисшої школи, бо тогди би ві всїх уредах наши люди і бідному Гуцулови лекше було би за вами.

Боріт си брате, а як треба буде, то ми Вам поможимо. Та чули ми, що Ви лагодите книжку, де опишете, як си полскі пани та підпанки над Вами та над нами збиткують си, то й ми хотїли таку книжку в читальни мати тай гроши за ню пришлемо. А може Ви маїти у Львови образок з Вами всїма, то підпишіт си вси та й чесно Вас просимо пришлїт.

Гаразд Вам чесне, годне, славне товариство — завзеті легінї студенти найвисшої Школи ві Львові, Дора Яремче нині дне 6. марта 1907.

Потім іде 64 підписів, а печаткою „Січи", а до того увага:

Ище е 211 тут на зборах хлопів, та вони не вмиють писати. Гаразд! Лес Гарабчук, писар сїчовий."

Скрізь на провінції, де тільки не показались наші студенти, публика витала їх овацийно. В одному селї дожидав народ на приїзд одного академика, мужицького сина, і як тільки показав ся віз, зібрана товпа кинулась до воза, випрягла коней і сама затягла свого дорогого гостя перед хату. Жінки плакали узрівши його блїдого і знеможеного. І так скрізь.

Щож на те польска суспільність? Ми знаємо, що під напором польскої шовіністичної преси і вливових польских верховодів львівский суд рішив ся на такий негідний себе вчинок, за який спіткав го так дїймаючий осуд цїлої цивілїзованої Европи. Але чи се протверезило тих самих, що спричинили бляму для себе в очах ширшого сьвіта. Нї. Та сама преса і ті самі людці, як проф. Ґломбіньский і другі пінались зі злости і не вгавали в цькованю на Русинів. І от як тільки розпочались виклади на університеті, шайка здеправованих шовінізмом „Wszechpolakow" впала до салї викладової і далї на руских теольогів. Тягали їх на двір, тручали через сходи в долину, били палками по голові так, що аж станція ратункова мусїла відвозити їх до шпиталя. І щож на те суд, чи примінив тут таку саму мірку справедливости як передше до Русинів? Де там. Поліція не то що не розброювала роз'їлих польских студентів, а то ще потайки їм помагала. В нападї на руских студентів побіч польских студентів брали участь польскі урядники, студенти ґімназіяльні і проча голота. І се все безкарно. Після того розпалена товпа кинулась в напрямі рускої Академічної Дому, щоб змести його з лиця землї. Та тут вже полїція заступила дорогу патріотичній „„młodzieży", побоючись, щоби та сама „młodzież" не зробила галабурди прускому конзулеви, сусїді Акад. Дому. І від того дня ні один день не проминув, щоби десь на улиці шайка у Львові вшех польских студентів на напала на руского студента, або руску студентку.

Кривдою було би для поступової частини польскої суспільности, не признати їй більше справедливого і тактовного поведеня супроти нас і нашої справи. Поступова молодіж польска заявила на кількох вічах студентских, що осуджує арештоване наших студентів, признає необхідність заснованя українського університету у Львові і обіцяє нашій молодіжи допомочи в акції. Се саме зая-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

вили робітника львівскі.

Редакторови польскої соціялістичної ґазети „Głos", що в справі університетскій станув по нашій сторонї, надіслали такий лист: „Пан Чакі! За ту кривду, яку ти зробив Полякам, а також за образу їхньої чести, засуджено тебе, пане, на смерть. Комітет." На се письмо відповів редактор в ґазетї, що „якби волос упав з голови одному з його товаришів, то „вшех польсци бандиці одплацон за то крваво."

І так в безконечність. Миб тільки бажали, щоб сей голос польских поступовців справдї був щирий, і щоб они показали дїлом, що они відчувають ту несправедливість практиковану на нас як ганьбу для своєї нації і що они при всякій нагодї будуть старати ся змити еї.

І так справа нашого університету стала загально-народною справою, якої ніяк вже нашим ворогам приду сити, бо про его долю рішати-ме не шляхотский сойм а будучий, демократичний австрійский парлямент, в якому і Русини не послїдне займуть місце.

Звіт з дїяльности Австрійского Товариства в Ию-Йорку за рік 1906.

Товариство се істнує вже 9 лїт. Пишемо про него тут тому, що товариство те, аби ратувати своє істнованє і одержати 5000 долярів річної запомоги від австрійского уряду, стараєсь послїдними часами притягнути до себе також деяких Славян, між ними і Русинів. Було навіть голошено по деяких часописях, що товариство се настановило своїм агентом Русина, Г. Чижу, що однак є поки що неправдою. Товариство те мало протягом 1906 року доходу $9432.47. На те зложились: решта з 1905 року в сумі $2385.41, членьскі вкладки $905.00, позички $220.00, оплати від імігрантів $2168.92, жертви від богатих людий $1345.00 і другі поменчі доходи.

Розходи товариства виносили $8993.83. На оплату урядників видано $2254.00, харч і рент $3314.75, уряджене дому, депозити $1595.51, кореспонденція, подорожи, угля, сьвітло і т. п. $1169.59; решту видано на другі поменчі розходи.

Маєток товариства виносив би після офіціяльного звіту $609.64, але в звіті нігде не бачимо позиченої суми (guarantee fund) в сумі 1300 зглядно 1200 долярів, яку наколиб відтягнено від $609.64 — оставав би дефіцит в сумі $590.36.

1-го Мая 1906 р. отворило товариство свій дім і як слїдно з рахунків за послїдних 8 місяців 1906 року, мало пересічні місячні розходи такі:

рент	150.00
платня урядникам	233.00
харч	236.00
угле, сьвітло, телеграми і їзда	132.00
разом	751.00

В звіті поданий спис членів, усїх 207. (Се однак не перешкаджає деяким урядникам товариства брехати перед несьвідомими, що товариство має 300 членів). Цїкаво, що хоч 99 членів повинні платити по 10 долярів річно (990.00), а 100 по 5 долярів (500.00) разом 1490.00 — то однак мимо сего всї ті члени заплатили за цїлий рік лише 905.00 о 585.00 менче) тай з тих гроший треба було колекторови заплатити 207.50. Значить, число членів на папері далеко більше як число дїйсних членів. Між членами того австрійского товариства бачимо майже самих Німців та Жидів, кількох Чехів, одного Словінця, Серба, Русина — москвофіла.

Є і другі цїкаві річи в тім звіті. Приміром товариство каже, що дало притулок 5145 імігрантам. 1922 взяло з Елис Айленд (Каселгарди). 71 післав туди консул — а звідки взяло прочих 3152 про се не каже.

Зі звіту товариства виходило також, що товариство давало безплатно харч і мешкане 7.5 людям кождого дня в році. О скілько се тверджене правдиве — не знаєм, знаєм лише, що деякі імігранти, що мали гроші платили щоденно по 75 центів і сидїли там тижнями без роботи, розуміє ся не зі своєї причини.

Між иншим, в звіті товариства сказано, будьто би нове товариство австрійске Austrian Immigrant Protection Society згодилось розвязатись під услівем, що трех членів его видїлу увійдуть до видїлу старого товариства. Усе те брехня з гори в долину. Нїчого подібного не було. Нове австрійске товариство подібної згоди не робило і розвязуватись не обіцяло, а найлїпшим доказом є те, що Austriar Immigrant Protection Society істнує і дальше і робить свою роботу, а его офис находить ся під ч. 35 Broadway, 3-d floor.

Не ображаючи загалу членів старого австрійского товариства, можемо спитати лише одно: що думати про людий, які подібну брехню публично ширять? Чи не буде і друга їх робота подібна тій побрехенції?

А панове, що не встидають ся у своїх звітах писати такі річи, повинні запамятати ось що:

Можна деяких людий все дурити, можна всїх людий деколи одурити, але неможливо всегда дурити усїх людий.

На великий Піст.

поручає ся до читаня слїдуючі книжки:

1). Житє Ісуса Христа, з многими образками; в полотняній оправі з зол. витисками $1.50

2). Блудний Син, образ гріху і правдивого покаяня. Сім великопостних проповідий 80 ц.

Дістати можна в рускій Книгарні:

RUSKA KNYHARNIA,
14— Box 128 Scranton, Pa.

В справі Славяньского Іміграційного Дому.

Дорогі приятелї!

Звертаємо ся до вас, з покликом, абисьте взяли участь в важній народній справі. Ходить о засноване Іміграційногого Дому для охорони всїх славяньских імігрантів, що приходять до Америки.

Нема мабуть чоловіка, який би не відчував і не признавав потреби такої інституції. Многі з вас знають з власного досьвіду, що значить прийти до чужої землї і не мати тут нікого, хтоби вас привитав, хто би вам розумно порадив, хто би безкорисно заступив ся за вас. Дуже часто ті хибні кроки, які імігрант зробив на сїй земли, рішають неприязно про его цїлу дальшу будучність. Неоден з нас стояв би днесь инакше, еслиб сейчас по нашім приїздї до Америки був нам сказав хто те, чого доперва навчив нас терпкий досьвід. Ми тут в Ню Йорку найлїпше знаєм скільки ошуканьства і муки можнаб заощадити імігрантам, еслиб ми мали Іміграційний Дім.

Німці, Скандинавці, Італійці, Айриші, Жиди, Мадяри і другі народности мають свої іміграційні доми, котрі подають помічну руку своїм краянам приходячим до Америки. Лише Славяни, винявши Поляків, не мають нїчого подібного.

Ось тут подаємо статистику славяньскої іміграції за послїдних 7 лїт а для порівнання подаємо також статистику іміграції нїмецкої за той сам протяг часу:

Рік.	Славяни — без поляків.	Німці.
1900	54,398	29,682
1901	58,358	34,742
1902	84,136	51,686
1903	98,591	71,782
1904	81,259	74,790
1905	125,910	84,360
1906	133,638	86,813

О Німців старають ся чотири товариства з трема домами, знаменито зарядженим бюром працї і т. п. О Славян не старає ся нїхто — і они о себе також не старають ся.

Чиж мають ті тисячі людий бути полишені самі собі? Чи маєм наших людий шукаючих працї покинути на ласку несовісних агентів і всякого рода ошуканців? Чиж не є се ганьбою, если Славянин, що потрібує охорони або помочи, не находить еї у власних братів, але мусить шукати еї у чужих? Если вже не з любви та співчутя до наших краянів то бодай зі встиду перед сьвітом повинні ми взятись за сю працю і то не як небудь, але зі всею енергією та силою.

Теперішний час є дуже відповідний на те, аби таку річ в житє впровадити. Потребу такої інституції відчувають усї. Болгари, Москалї, Словаки, Серби, Русини, Чехи — всї они пробували або пробують основати самостійні інституції для охорони імігрантів, але й всї доходять до сего переконаня, що для одного народу се зробити неможливо. Проте на нарадах, які недавно відбулись в Ню Йорку, а в котрих брали участь визначні заступники рїжних славяньских народностий, проявлена була не лише охота, але і запал до заснованя спільного славяньского Іміграційного Дому.

З сеї причини віднесимо ся і до вас з тим переконанем, що і ви займете ся сею справою і спільно з нами будете для неї працювати. Іде тут о справу загальну, людску, для котрої всї без рїжницї політичних чи релїгійних переконань можемо спільно працювати. Всї наші гасла про людскість та славяньску взаїмність будуть порожним звуком, если дїлами не докажемо свого братерства і взаїмности. Ся обставина, що дїло о котре ходить є велике і вимагає немалого накладу, не повинна нас відстрашувати. але противно тим більше побуджувати до спільної, енергічної працї. Если хочемо вважатись осьвіченими, культурними людьми, мусимо приложити рук до дїла, яке зискає нам пошану від добремислячих людий.

Кошти удержаня такої інституції можна в приближеню обрахувати після коштів других подібних інституцій. Приміром, Мадярский Дім стоїть річно від 10 до 12 тисяч долярів. Товариство для охорони італійских імігрантів видає річно над 14.000 долярів. Одно з нїмецких товариств видає на ту саму цїль річно 10 тисяч долярів. З сего виходить, що Славяньский Іміграційний Дім, если має відповісти своїй задачі мусїв би коштувати річно також около 10 тисяч долярів. Если не вдасть ся обеспечити дохід потрібний на покрите сеї суми, не буде можна нїчого зачинати. Лїпше нїчого, як зачати нї се, нї те.

На перший погляд є се велика сума, але коли зважимо, що таку суму малиб зібрати не самі Русини, але в спілцї з другими Славяньскими народами Злучених Держав, то побачимо, що ся сума не така то дуже велика. У великих славяньских орґанїзаціях є около 200,000 членів. Еслиб лише декотрі орґанїзації схотїли поперти се дїло, далаб ся та сума зібрати при помочи маленької місячної чи річної вкладки від кождого члена. Народний Словеньский Сполок вже обіцяв через свого предсїдателя дати на сю цїль тисячу долярів річно.

Чи буде сей Іміграційний Дім або ні зависить від вас і від вашого братства; не дивіть ся на других і не відкладайте. Відкладанем еще нїчо доси не зроблено — ані скиданем роботи на других. Не ходить тут о справу Ню Йорску, але о справу, яка повинна обходити кождого добре мислячого Славянина в Злучених Державах. Наші братства і орґанїзації могуть лиш тогди рости, коли наші імігранти будуть хоронені. Імігрант, що мусить боротись з нуждою не може бути помочею загальній справі а лише тягаром для своїх краянів. Інституція, яку маєм на гадцї малаб на цїли не лиш діставати людий з Елис Айленд (каселґарди) але також помагати їм находити працю, радити їм і подавати де для них найвигіднїйше осїсти; словом мала би старати ся всїми можливими способами, аби наші краяни в найкоротшім часї найшли тут те щасте і добробут, для яких прийшли до сеї великої країни.

Сли узнаєте потребу такої інституції — а думаємо, що узнаєте — возьміть ся сейчас до працї; аґітуйте за сею гадкою між вашими знакомими а передовсїм по братствах, яких ви членом. Особливо старайте ся, аби ваше братство було заступлене на головних наших зборах. Если не можете вислати свого делеґата, то бодай напишіть чи годите ся з сею гадкою. Треба, аби ми чим скорше рішили сю справу.

Мужаймо ся! Змірмо нашу силу! Покажім, що можемо! В Ню Йорку в Марті, 1907.

Аґітаційний комітет для уряджения Славяньского Іміграційного Дому:

Й. Круліш, олдермен міста Ню Йорку.
Т. Чапек, адвокат, пред. „Славяньского Здруженя", бувший сенатор стейту Небраска.
А. Ґашек, предсїдатель „Народні Єдноти".
Др. Воян, редактор час. „New Yorke Listy".
Др. Пісек, пастор церкви Івана Гуса в Ню Йорку,
М. І. Пупин, професор Columbia University в Ню Йорку.
Н. Вояшевич, пред. орґанїзації Злучених Сербів.
Фр. Зоті, банкир, видавець і предсїдатель хорватской народної орґанїзації.
Ю. Слокович, член Produce Exchange в Ню Йорку.
А. С. Амброз, предс. „Народного Словеньского Сполку".
А. Белек, редактор „Slovak v Amerike".
С. Л. Орбах, видавець „Slovak v Amerike".
Я. Ц. Моліторіс, гол. контрольор „Kat. Jednoty".
А. Хотовицкий протоерей, ред. „Ам. Пр. Вѣстника".
В. Сафоноф, професор Nat'l Conservatory of Music. Ню Йорк.
В. Ф. Ґнезін, торговець.
Іван Ардан, редактор „Свободи"
К. Кирчів, предсїдатель „Р. Н. Союза".
Хр. Неделкофф, редактор час. "Работник".
Е. Йовчев, предс. болгарскої орґанїзації.
Фр. Саксер, банкир і ред. час. „Glas Naroda".
Ант. Бурґер, предс. орґанїзації словеньскої.

Збори в справі орґанїзації Славяньского Іміграційного Дому відбудуть ся дня 24 Цьвітня о 8-ій годинї вечер, в Чеськім Народнім Домі 321 — 325 E. 75th St. New York City.

— Як ми вже подали в новинках українська ґазета, яку будуть видавати українські посли в Державній Думі зватиметь ся „Думські Вісти", а в них друкуватимуть ся промови депутатів особливо Українців, відомости про думські засїдана і инше. Ціна цієї ґазети буде 20 ц. на місяць.

— 15. марта в таврійскому дворцї, в салї, де засїдає Державна Дума, провалилась стеля. Завдяки тому, що це зробилось о 5-тій годинї ранку, нїхто не потерпів; а якби це стало ся в час засїданя то 290 послів булоб вбито. Засїданя Думи мусїло зібрати ся в другій комнатї. З того приводу настало велике обурене між депутатами і вибрано комісію, яка має прослїдити, через що стеля завалилась.

— З Нижного Новгорода (Україна) телеґрафують, що там вибухнули аґрарні заворушеня. З того приводу прийшло до бійки між мужиками а віддїлом війска, причім зранено пятьдесять мужиків і забито одного жандарма.

— В Себсеварі (Персія, Азия) вибухнули заворушеня, які спричинили вмішане ся в справу війска российского. Вістка про се обурила дооколичних перских мужиків, які узброївши ся потягли під місто. В борбі забито двох Москалів а богато ранено. Звідси і загал тамошних Москалів, загрожений.

Позолочувану Годинку за $3.98 нїхто доси не продавав.

Ми пішлемо Вам до оглянення сю гарну 14-каратовим золотом **Подвійно Золочену** годинку С. О. D. за $3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 лїт і ланцюшок в кождою годинкою. Ся годинка не чериє як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-долярова щиро золота годинка, а деякі купці продають еї по $10.00. Сли пішлете вперед $3.98 дамо вам в дарунку перстень або ніж і оплатимо реджістровану почту через що не будете мусїли платити експресу.

Дармо одна годинка сли куните або спродасте шість. Пишіть чи прислати вам мужеску чи жіночу годинку. 11.07

Globe Mdse Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсїдатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Монїта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америцї.

Принимае членів від 1 року до 40 лїт житя.

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00,
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родинї $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилае ся так: на money-order-ах або чеках виписуе ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що принимаючи нових членів до Руского Нар. Союза маете від кождого нововступаючого відбирати: 1) вступне після лїт, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маете уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 лїт житя. Ті, котрі мають висше 38 лїт а не скінчених 40, мають предложити метрику родженя або який инший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

ВАЖНЕ!
До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союза і всїх членів взагалї!

На підставі ухвали IX. головної конвенциї Руского Народного Союза відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих орґанїзаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче занятись орґанїзацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного орґанїзатора. Пп. місцеві секретарі мають першеньство.

С. Ядловский,
головний орґанїзатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене
для всїх віддїлів Р. Н. Союза.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кождого місяця належить ся повідомити мене: хто був принятий до братства, хто вимазаний; хто був принятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів позістало в братстві на цїле а скілько на половину посмертного. — Всї такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е на картцї, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітинґу або найдальше до 29-го заслати разом з деклараціями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слїдуючий розмет, а котре братство не пришле такого повідомленя на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотїло приняти або вимазати, не будуть приняті анї вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикае ся рахунок членів і розсилае ся розмет.

Теодозій Лабовский,
рекорд. секр. Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

Увага
для секретарів місцевих братств і віддїлів „Р. Н. Союза“.

Понеже секретарі місцевих віддїлів і братств безустанно домагають ся статутів і грамот членьских від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнївно голов. урядникам, длятого звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се не розсудно і безпідставно і тілько забирають дорогий час на відписуване листів і оправданя, та зражають головних секретарів до працї. Звертаю їх увагу і на те, що дїловодство в „Союзї“ через реорґанїзацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають що раз то нову працю, якої годї було сподїватись, а кожда така праця забирае немало часу. Описати се докладно трудно, хиба буде можливо устно розповісти при справозданю на будучій конвенції перед делеґатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі еще не мають готових, а то длятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статути дати обробити лоерови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американьский язик і в двох язиках друковались. Лоер, до якого лиш в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всїх членів „Союза“. Отже статути і грамоти, сї найголовнїйші річи для нашої орґанїзації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже богато часу. Ходить не о се, аби статути і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кождій конвенції перемінювати. Грамоти членьскі ми дали до друку одній поважній фірмі в Ню-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-лїтографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотїла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статути „Р. Н. Союза“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінци місяця лютого або в марцю. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас вишлемо їх всїм віддїлам для всїх членів.

Члени, котрі не набули грамот членьских, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажае бути членами „Союза“. Всї члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послїдна Головна Конвенція ухвалила.

К. Кирчів,
голов. предс.

Посмертні вісти.

БОНАШЕВИЧ ФРЕНК 9 лїтний син Антонїя і член Р. Н. Союза від. 36. Scottdale, Pa. помер 17. марця б. р.

СЛИВИНЬСКИЙ ТЕОДОЗІЙ член Р. Н. Союза від. 2. Mt. Carmel, Pa. помер 2 марця б. р. Небіщик походив з Галичини, села Нова весь пов. Н. Санч.

ПОДОБІНЬСКА АННА жена Михайла члена Р. Н. Союза від. 53 Pittsburg, Pa. померла в старім краю 21 січня б. р.

КАЧКОШ ІВАН член Р. Н. Союза від. 5 Mt. Carmel, Pa. помер 25. Февруара б. р. Небіщик походив з Угорщини села Абрагамовець стол. Шариской.

ПАНЬКО АФТАН член Р. Н. Союза від. 19. Priceburg, Pa. помер 19 марця б. р. Небіщик походив з Галичини села Ославиця пов. Сянок.

Ч. 131 КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Федор Мотко отримав яко посмертну запомогу по женї Аннї з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.

Butler, Pa. 14 Марця 1907.

Теодор Мотко,
Сьвідки { Іван Бунґа, Йосиф Цимбала.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америцї. Віддїл (число) 67.

Гриць Павук. предс.,
Ю. Криницкий, секр.

Ч. 134 КВІТ $400.00

на чотириста долярів, котрі п. Дмитро Веселик отримав яко посмертну запомогу по женї Франціщї з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.

Philadelphia, Pa. 9 Марця 1907.

Дмитро Веселик,
Сьвідки { Стефан Демків, Михайло Тацький,

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америцї. Віддїл (число) 45.

Іван Кречковский, предс.,
Стефан Демків, секр.,

Рух
в віддїлах Р. Н. Союза.

Оголошене.

Братство Усп. Пресьв. Богор. в Ойл Ситі, Па. відд. 139 повідомляе всїх своїх членів про квартальний мітинґ, що відбуде ся вже 14-го цьвітня в гали І. Фриза. Пригадуеть ся всїм, аби прийшли і вирівнали залеглости, в противнім разї будуть виключені з братства і Союза. Хто не прибуде заплатить 50 цнт. кари з Франклина, а 1 доляра з Ойл Ситі.

Йос. Романчак, секр.

Оголошене.

Брацтво сьв. А. Николая відд. 58 повідомляе, що хто з членів через два місяцї не буде платити, то того вичеркне ся з брацтва і з Р. Н. Союза. Мітинґи відбувають ся кождої другої недїлї по першім о год. 1 і пів по пол. Місячне мусить кождий віддати на мітинґу особисто.

Н. Войтович, предс.,
Н. Пейко, секр.

Оголошене.

Повідомляю всїх інтересованих, що в тов. „Любов“ від. 45 Р. Н. С. зайшла деяка зміна уряду. Отже теперішний уряд тов. „Любов“ є слїдуючий: Ів. Кречковский, предс., Андрій Вислоцкий, касієр, Стефан Демків. секр., Микола Росолович і Петро Кречковский опікуни хорих, Петро Липка і Мих. Верндель, контрольори, Мих. Тіцький. дверник. Адр: S. Demkiw, 214 South Str. Philadelphia, Pa.

Оголошене.

Прошу всїх членів братства сьв. Ап. Петра і Павла від. 6. Р. Н. С. в Бравнсвіл, Па., аби подали свої адреси, як також аби повідомили мене сї, котрі не дістають ґазети про се, бож трафляе ся, що наші брати не читаючи про розмет не платять місячного, а я не маючи адрес дотичних членів не можу з ними порозумітись а дальше мушу вимазати їх з братства і Союза.

Ів. Петришко, секр.,
Box 118, West Brownsville, Pa.

Оголошене.

Сим подае ся до відомости всїх членів братства сьв. О. Николая від. 4 Р. Н. С. в Джерзі Ситі, що місячний мітинґ відбудесь дня 14. Цьвітня в недїлю в гали Голода 38 Green St. о 3. год. попол., на котрий то мітинґ мають ся всї члени явити точно. Члени, котрі залягають з двомісячними вкладками до братства і Союза, будуть вичеркнені, если не являть ся на мітинґу.

Грич. Підлипчак, секр.

Оголошене.

Братство сьв. Петра і Павла, від. 154 Р. Н. С. в Ню Брітейн, Конн. вибрало на р. 1907. слїдуючий уряд: Мих. Зятик, предс., Н. Ґерент, кас., Д. Ґерент, секр., І. Ґерент і Й. Галайцьо, дозорцї хорих, Н. Фесяк, контрольор, І. Марко і І. Сенцьо, дверники. Мітинґи відбувають ся в кожду першу недїлю в місяци в гали A. Bentz, 18 Clark St. Просимо всїх молодих братів, що не належать до жадної орґанїзациї, вступати в наше братство і до Р. Н. Союза, бо нїхто не знае, яка і где чоловіка доля постигне.

Даниїл Ґерент, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балїв, представлень, сходин і т. п. друкуємо в "Свободї" по цїнї 1 цента від слова за оден раз.

Пошукую

свого приятеля Григорія Білоусова, котрий працював раньше в рос. Азиї, а тепер є в Америцї. Хтоби про нього знав, або він сам, зволить написати на адресу:

Alex N. Shevchenko,
Dogden, N. Da.

Пошукую

товаришки житя в віцї 17 — 22 лїт, щоби знала по руски читати і писати, а за гроші не питаю. Я маю 26 лїт, вже 3 роки в Канадї, маю свої гроші в старім краю і маю готівки тут 700 долярів. Котраби з наших дївчат мала охоту вийти за мене най вишле свою фотоґрафію, а я вишлю свою. Мій адрес:

Fred Sobol,
P. O. Nelson, B. C.
Canada.

Просимо о інформації

дотично Урбана Новіцкого. Покійний родив ся в Камінцї Струмиловій в Галичинї 1826 року. Був бльондин середного росту. Скінчив школу видїлову, в 20 роцї вступив до війска. 49 лїт сему назад виїхав з одним оберстом як служачий до Чікаґо в Сполучених Державах. Від 44 лїт не писав нїчого до краю. Помер рік тому назад. Хто би знав де небіщик помер і серед яких обставин, зволить сейчас написати до редакції „Свободи“.

10-20 Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Пошукую

своєї сестри Пайзи, яка два роки тому прибула до Америки. Походить з села Куляшного, повіт Сянік, Галичина. Хтоб про ню знав, або она сама, най пише на адресу:

Max Kuper, Glen Carbon, Pa. 11—14

Пошукую

свого брата Ілїї Свищука Юсипів, родом з Красноставець, снятиньского повіту, з Галичини. Тамтої весни прибув до Канади. Хтоб о нїм знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу:

Andryj Swyszczuk,
Box 345, Trail, B. C. Can. 11—14

Пошукую

свого брата Осифа Борошовича. Він був коло Олифанту, Па. чотири роки тому назад, а тепер мае находити ся коло Питсбурга. Хто би о нїм знав, або він сам, най зволить зголосити ся на адрес:

John Boroshovich, 13-16
2 R. R. Ave., Ansonia, Conn.

Шукае місця

дяк іспитований, лїт 28, жонатий, може засновати хор і учити дїтий. Адрес:

Николай Чорнобай,
Залїсе, п. Оверяни коло Чортнова,
Austria, Galicia.

КАНЦЕЛЯРІЯ 8-
Адвокатско-Нотаріяльна
в справах краевих і американьских
Ф. С. Остаповича,
б. урядник ц. і к. австрійск.-угорс. Конзуляту в Н. И.

Перепроваджуе всякі справи судові і спадкові виконуе повномочія контракти купна і продажи з легальностею конзулярною і п. р. залагоджуе повинности войскові, увільненя від цвічень, контролї як також асентерунки в Америцї уділяе поради во всїх справах краевих і Американьских.

Посилка грошей певна і скора.

Спродаж карт корабельних і колїевих.

Поміщае гроші в безпечних Банках краевих і американьских.

На відповідь залучати марки почтові.

Адрес:
F. S. Ostapowicz
126 2nd Str. New York, N. Y.

Допись.

З Балфор, Н. Д.

Читаемо в історії, що коли Амру, начальник війск халїфа Омара, здобув Єгипет і прилучив його до Сараценьської імперії, то подибав в Александриї грецького ученого, Івана, на прозвище Фільопонос, себто по нашому Працьолюбець. Покладаючи ся на приятельство, яке завело ся межи ними, Грек просив подарувати йому цїнні останки великої александрійської біблїотеки. Амру запитав ся халїфа, чи може вволити Грекови волю. На се халїф відповів так: „Коли ті книжки годять ся з Кораном, Словом Божим, так їх нїчого берігти, бо вони непотрібні; колиж не годять ся з ним, то вони шкідливі. Знищити їх!“

Виходило на таке, що куда не повертай, а все таки знищити. І справдї знищено її. Роздано всї книжки в александрійські лазнї і кажуть, що там топлено ними через шість місяців з верхом.

Так отже через дурноту і фанатизм одного халїфа пішли з димом величезні скарби, тисяч-лїтні здобутки людського ума, а цїле людство понесло нїчим неповетовану втрату.

Все те дїялось давно, дуже давно. Неодин з читачів подумае собі, що тепер в 20-ім столїтю нема вже таких фанатиків, а такі події не можуть лучити ся. Я скажу одначе, що, на жаль, так не е. Далеко не стану шукати за примірами. В околицї Балфор, Н. Д. живуть українські баптисти, котрі суть не меншими фанатиками від халїфа Омара. Вони також не признають нїякої сьвітскої науки, цурають ся просьвіти, а біблїю уважають за початок і кінець всеї мудрости.

Я недавно спровадив собі зі старого краю великий Кобзар Тараса Шевченка та не мав навіть часу потїшити ся ним. Случайно попав ся він в руки наших баптистів, а ті сейчас знищили його. Такі книжки, мовляв, ширять „соблазнь“ і треба нищити їх. І нищать. Чим же вони ріжнять ся від халїфа Омара? Нїчим. Такі люди іще не перевели ся.

Матвей Дзяне.

Автор сеї дописи росийский Українець, тепер фармер в Н. Д. Мимо своїх 62 лїт вивчив на память цїлого кобзара Шевченка і цїле Сьвяте Письмо, Се оден з найбільше національно сьвідомих рос. Українців перебуваючих тепер в Н. Дакотї.

Ред.

На продаж

28 моргів землї в Устю Рускім за дуже дешеву цїну.

Голоситись до:
-15 D. SALEY,
901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.
У него дістанете ріжні книги.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

О хрунівстві.

(Дальше.)

7. Всяку вину на Бога звалюючи, хрунї суть фарисеї та лицеміри.

Ще ніхто не чував, щоби який хрунь щиро покаяв ся та до свого злочину признав ся, а противно все всяку вину, як не на Бога, то бодай на невинних людий спихає. Той згинув в криміналї, сей сконав на шибениці, тамтой знайшов смерть в болотї. — Бог тому винен, бо так Бог дав; сего всадили за кратки, того за крадіж і циганьство скинули з уряду, ин шому за очернення і клевети потовкли пику, — тому всему вороги винні, — за правду не дають жити хрунь ови на сьвітї. (Се все, що у людий клевета, підла лож, чернене, то у хрунів називає ся сьвята правда). І так ніколи хрунї ье признають ся, що справедливо їх покарано, а все звалюють вину на Бога та на людий, а навіть часом на своїх молодших прихвостнів, а лише ніколи на хрунівство.

З того бачимо, що се есть лише дальший степень хрунівскої безхарактерности.

8. Хрунї о нич так не стараюсь ся, як щоби скрити ся, не дати пізнати ся.

В то вкладають всї свої штуки і всю свою працю, бо слиб тільки кількох прихвостнів на них полапало ся, то хтожби їм більше повірив? Між нинїшними хрунями нема таких, котрі мали би чоло зробити се, що зробив колись хрунь Йоаб, котрий убивши зрадливо двох гетьманів, вмачав в їх крови свій пояс і свое обуве і так бодай визнав свою вину. О, нинїшні хрунї не так обкрадають і рабують людий в чести, але до того не признають ся, ще самі себе в газетах публично уневинняють і величають. Запитані випирають ся, докажеш їм, то будуть клясти ся і присягати, що неправда; присягу після забаганки ломлять, а вкінци коли приперті до стїни і вже ніяк не можуть виперти ся своєї підлоти, тогди старають ся удавати побожненьких, таїти ся, лицемірити і на сотки способів. „Чоловік, що здрадливо шкодить ближньому, потім каже — я тільки жартував". Соломон. Длятого не треба дивити ся, що хруням ніколи не бракне підлих штучок, щоб людям на хвилю очи замилити, щоб людий туманити — але се все лише підлі штуки та підступи. Тим-то кождий чоловік, що бодай справедливість любить, або має Бога в серци, то ніколи нї защо в сьвітї хруням не повірить; кождий, що радби не зіпсути ся і хотївби заслужити собі на пошану у людий, мусить хрунівством бридити ся, хрунів від себе гнати, хруня до нїчого не допустити, нїчого хрунівского не читати і жадними намовами не дати звести ся до хрунівскої віри. Чим більше хто буде хрунівство нищити, тим більше буде мав спокою і тим легче остереже ся перед злодіями і рабівниками людского добра і чести.

9. Хто з хруняни тримає, богато терпить, а все за песю лабу.

Коли приглянути ся хрунівскій партії, то справді і жаль і шкода тих темних і нерозумних людий, котрі вступають до хрунівских брацтв, обществ, соединений і т. п. Належати до хрунів, давати свої центи в їх руки, хрунівскі брехнї читати? Ох, що за ганьбу стягають на себе ті люди, які статута будуть муеїли заховувати, які циганьства терпіти! Напевно такої ганьби і того пониженя не зазнали би, наколи би всї вступали лише до чесних, християньских руских союзів. Жалїючи над чоловіком, котрий записав ся до хрунів, або читає хрунівску брехню (що у них зве ся правдою), вістники і т. п. скажи ему брате з пророком Єремієм: „Ти поломав ярмо деревяне, а замість його наведеш собі ярмо зелїзне". Правда, що і народні союзи накладають статути і то острі, а то: бути честним, сповняти точно справедливі обовязки, чи то хлоп чи баба, безженний чи жонатий перед справедливими статутами Союза всї рівні, однаково платять, то і однакове право мають після статуту провадити честне і тверезе жите, отже не лиш християнином звати ся, але і по християньски жити.

Се справді обовязки тяжкі, але за те кождий певний, що коли трафить ся який припадок, допоможе Бог, допоможуть і люди: Бог допоможе сї обовязки совістно сповнити, а в пригоді кождий член Союза певний помочи. Справедливо накладає на нас Господь свої закони і в їх виконаню нам допомагає, справедливо накладають закони і люди, сли закон справедливий і если ті, що накладають і самі того закона придержують ся і уважають, щоби точно і другі того придержували ся. Р. Н. Союз в поважаню, але не у всїх. А знаете, хто на Союз виговорює, хто проти Союза виступає? Хрунї, і то лише хрунї, котрі потайки нераз аж на иншім плейвї самі до Союза належать, а в своїм містї під Союзом риють, других відмавляють, хоть самі як вош кожуха тримають ся брацтва Союзового. Видно, що навіть тоті хрунї добре знають, що Р. Н. Союз є одною з найлучших і з найпевнійших орґанізаций в Америцї, але що кождий хрунь захланний і завистний, длятого других відмавляє і ніби проти Союза говорить, але сго самого то і буком зі Союза не виженеш. А варто би хоть по ковбасї і пятці кождому хруньови відчійного дати, щоб тілько его дух не смердів в Союзових брацтвах. Кому не в лад, хай виносить ся, нїхто его не вадержує, а добрі і честні люди не лише, що сами будуть все в Р. Н. Союзї, але і многих нових честних членів приеднають. Для хрунів в Союзї місця нема, і сли хто знає про хрунівску натуру якого нововступаючого, повинен сейчас на мітинґу запротестувати, а і головний уряд не сьміє сьвідомо хруня в члени Союза приймати.

А тепер піднесїм на хвилинку заслону від хрунівских обчеств. Кожде товариство має свою ціль і до неї прямує; орґанізації рускі мають ціль: поміч грошеву, ну але що з того, що грішми спомагає, коли чорт душу поривае, длятого то Р. Н. Союз попри поміч матеріяльну таку велику вагу кладе на честне жите, словом, письмом і дїлом старає ся, щоби его члени були добрими Русинами, правдивими християнами і честними горожанами. Та не так обчества. Хрунї знаючи приповідку: „слова взрушають, але приміри потягають", меньш словами, а більше примірами так своїх членів навчають. Сли тобі хтось добре щось зробив, ти его за те обмавляй; сли тобі хтось скаже правду в очи, ти очернюй его перед людьми і по хрунівских правдах. Чуже попід небеса вихвалюй, що рідне плюгав як тільки уміеш; удавай православного християнина, але жий як худобина; найбільше уїдай на українських і радикальних проводирів, не щади і українеких ревних папістів, а за радами прости них удавай ся побожно до чужих ксьондзів, рабінів а найлучше до ворожки, котрої адрес можна знайти в „Правдї"; попа тільки такого побожним зви і всюди вихвалюй, котрий тебе найлучше ошукує, йорами годуе, пеклом страшить, а за твої гроші стори купує і з радикалами воює; ненавидь і мсти ся на кождім тім, котрий тобі добре радить і добра бажае; упивай ся сам і других до того приводи, жінку і дїти бий, в хатї клени, на всї мітинґи ходи і там все кричи, свари ся і людий невинних циганами і злодіями зви, „Свободи" як чорт сьвяченої води стережи ся, а як вже в руки возьмеш, то гірко скриви ся і лише на підписи поливи ся; в церкві наперед пхай ся, голосно моли ся, на людий зиркай і старай ся на всьо то уважати, о чім можна би потім добре накрутивши богато брехати; що на церков або боже даш, то все всїм прегадуй, а на других кажи, що они безбожники нич не дали; сам жери хотьби і в велику пятницю солонину, але перед людьми кажи, щось еще і води в устах не має і т. д. і т. д. хрунівска тверда віра своїх щирорусских навчае. Більші хрунї то еще більше заповідий хрунівских мають і так: коли по сальонах, забавах, скваерах тратиш гроші, кажи що через попа і церков не можеш доробити ся; если хочеш доробити ся, назич гроший у краянів і вікай в инші контри; як уміеш писати, то йди і до попа най позичить, як позичить, то тільки будеш его обмавляти, а як не позичить, то черни его по газет, по хрунівскій правді.

(Дальше буде.)

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Від. 64. Бр. сьв. П. і П. в Грейдетім, Па. В. Гандоґа, предс., І. Бистрицкий, кас., Іван Гандоґа, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Handoga, Box 13, Gradatim, Pa.

Від. 65. Бр. сьв. Волод. в Елізабет, Н. Дж. М. Заканич, предс., Т. Федош, кас., В. Левчик, секр. Міт. по першім в неділю. Адр.: W. Lewczyk, 48 Washington Av. Elizabeth, N. J.

Від. 66. Братство сьв. Андрея в Ню-Йорк, Н. Й. Данило Павлик, предс., Павло Зятик, кас., Андрий Павлик, секр. Мітинґи місячні відбувають ся все в пятницю по десятім о годинї пів до осьмої в гали п. Міхалика, ч. 1341 Ave. A, в Ню-Йорку. Адр.: Paul Ziatyk, 515 E. 70th St., New York, N. Y.

Від. 67. Бр. сьв. Арх. Мих. в Ботлер, Па. Г. Шавук, предс., І. Бунґа, кас., Ю. Краніцкий, секр. Міт. 3-тої неділї в місяци. Адр.: Julian Kranickij, Box 277, Butler, Pa.

Від. 68. Бр. М. Р. Н. С. в Ансонії, Конн. Мостовий Гриць, сек., Адр.: H. Mostowyj, 14 Jersey St., Ansonia, Conn.

Від. 69. Тов. „Зоря" в Ню-Йорку А. Корпач, предс., М. Мартинів, кас., Я. Ванчицкий, секр. Міт. кождої 4-тої суботи в місяцю в Либерті Гал, 257-63 E. Houston, St. N. Y. Адр.: J. Wanczyckyj, 641 E. 11-th St. New York.

Від. 70. Клюб пост. Русинів в Джерзі Сити, Н. Дж. А. Сандович, предс., Л. Павелчак, кас., М. Келичава, секр. Міт. по 10-тім в пятницю. Адр.: M. Keleczawa, 140 Essex St., Jersey City, N. J.

Від. 71. Бр. сьв. Ів. Хр. в Франклін Форнес, Н. Дж. А. Цвайк, предс., М. Саболь, кас., П. Данчевский, секр. Міт. другої неділї по першім. Адр.: P. Danczewsky, Box 115, Franklin Furnace, N. J.

Від. 72. Бр. сьв. Волод. в Алден Сте., Па. О Рудавский, предс., Ю. Гавриляк, кас., Н. Галайда, секр. Міт. першої неділї місяця. Адр.: N. Halajda, Alden Sta., Pa (Luzerny Co.)

Від. 73. Братство кн. Данила в Правіденс, Р. Ай. М. Борис, предс, Н. Стельмах, секр. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділї в місяцю. Адрес братства: N. Stelmach, 32 Atwood St. (rear), Providence, R. I.

Від 74. Бр. сьв. Юрія в Гренвіл, Н. Й. І. Мітруз, предс., Ю. Гавелка, кас., М. Демчик, секр. Адр.: M. Demczyk, Box 559, Granville, N. Y.

Від. 75. Бр. сьв. Волод. в Мт. Кармел, Па. В. Карлик, предс., І. Воргач, кас., А. Грабский, секр. Міт. в неділю по 30-тім Адр.: Alex Hrabski, 309 W. 2-nd St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 76. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ньюарку, Н. Дж. Д. Фредер, предс., М. Горват, кас., Ю. Демків, секр. Адр.: Julian Demkiw, 537 Market St., Newark, N. J.

Від. 77. Бр. сьв. Стефана в Йорквил, О. Ів. Станько, предс., Ст. Кабан, кас., Т. Описик, секр. Мітинґи відбувають ся в четверту неділю місяця у Ст. Кабана. Адр.: St. Onysyk, Box 16 Yorkville, O.

Від. 78. Бр. сьв. О. Ник. в Майнерсвіл, Па. С. Бардон, предс., Й. Вайда, кас., М. Котляр, сек. Адр.: M. Kotlar, Box 508, Minersville, Pa.

Від. 79. Бр. сьв. Юрія в Маєрсдейл, Па. Л. Оліяр, предс., Н. Гіляк, кас., І. Мацько, секр. Адр.: John Macko Box 208, Meyersdale, Pa.

Від. 80. Бр. сьв. Михаіла в Плезент, Валі, Па. П. Славиняк, предс., П. Кресняник, кас., І. Тернавчук, секр. Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-ім. Адр.: I. Ternawczyk, Box 14, Westmoreland, Pa.

Від. 81. Бр. сьв. П. і П. в Балтімор, Мд. М. Дурдела, предс., Т. Федоранко, кас., Й. Дурдела, секр. Міт. в 4-ту неділю місяця. Адр.: Jos. Durdela, Curtis Bay Sta., Baltimore, Md.

Від. 82. Бр. сьв. П. і П. в Ню Александрія, Па. А. Круль пред., Ст. Іванисек, кас., Н. Кич, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: N. Kicz, Box 176, New Alexandria, Pa.

Від. 83. Сестрицтво сьв. Любови в Карнеґі, Па. Т. Пронько, предс., Наця Максимович, кас., Параска Юрчак, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю кождого місяця в рускій школї. Адр. сестрицтва: Sisterhood St. Lubwa, Box 290, Carnegie, Pa.

Від. 84. Бр. Арх. Мих. в Кенонсбурґ, Па. І. Балога, предс., Василь Циган, секр., А. Ончак, кас., Міт. в другу неділю по першім. Адр.: W. Cyhan, Box 121, Canonsburg, Pa.

Від. 85. Бр. сьв. Арх. Михаіла в Гейзелтон, Па. М. Мардиняк, предс., М. Носаль, кас., Адам Романьчак, секр. Адр.: Adam Romanczak, 510 East Broad St., Hazleton, Pa,

Від. 86. Бр. Пресьв. Бог. в Олифант, Па. І. Савчак, предс., С. Митренко, кас., І. Коцан, секр. Міт. в трету неділю місяця. Адр.: I. Kocan, Box 272, Olyphant, Pa

Від. 87. Бр. сьв. Вас. в Ленкестер Н. Й. П Смільницкий, предс., П. Нестор, кас., Ст. Кін, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: St. Kin, Depew, N. Y. 122 Elcott Road.

Від. 88. Братство Успенія Пр. Діви Марії в Крос Форк, Па. Сидор Мацко, предс., Ів. Фечич, кас. Теодор Панцьо, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю по 20-ім кождого місяця в домі С. Мацка. Адр. братства: Theodore Pancio, Box 6, Cross Fork, Pa.

Від. 89. Бр. Арх. Мих. в Сімпсон, Па. А. Гичка, предс., Ф. Гогоц, кас. і секр. Міт. в четверту неділю місяця. Адр.: F. Gogoc, Simpson, Pa.

Від. 90. Бр. сьв. Ів. Хр. в Сентралія, Па. Ф. Козак, предс., Я. Цотий, кас., А. Карпяк, секр. Міт. кождого місяця 15-го. Адр.: A. Karpiak, Box 313, Centralia, Pa.

Від. 91. Братство сьв. Димитрія в Микісракс, Па. Я. Зьвіринський, предс., І. Порада, кас., Ф. Кавалко, секр. Мітинґи відбувають ся в третю неділю місяця. Адреса братства: F. Kawalko, Box 117, McKees Rocks, Pa.

Від. 92. Бр. сьв. О. Ник. в Тейлор, Па. Ю. Крайківский, пред., С. Гуляші, кас., Й. Сенюк, секр. Міт. в кожду 3 неділю по першім. Адр.: Jos. Seniuk, Box 26, Taylor. Pa.

Від. 93. Братство Йосифа Обручника в Ню Борґ, О. І. Тундер, предс., Й. Волк, кас., Н. Барна, секр. Адр.: N. Barna, 3963 S. E. 86 St., New Burgh, O. Мітинґи в неділю по 15-тім кождого місяця.

Від. 94. Бр. сьв. Тройці в Ню-Британ, Конн. Ст. Роман, предс., Й. Гибай, кас., А. Роман, секр. Міт. 3-тої неділї по першім. Адр.: A. Roman, 34 Oak St., New Britain, Conn.

Від. 95. Бр. сьв. Арх. Мих. Я. Прислопский, предс., В. Яцканич, кас., В. Шипула, секр. Міт. по 15-тім в неділю. Адр.: W. Szypula, Box 222, Beaver Meadows, Pa.

Від. 96. Бр. сьв Ів. Хр. в Шітсбурґ, Па. А. Стефанович, пред., І. Губяк, кас., І. Піхота, секр. Міт. в 4-ту неділю місяця. Адр. A. Stefanovitch, 109 S. 7-th St., Pittsburg, Pa.

Від. 97. Бр. сьв. О. Ник. в Майрон Гайтс, Па. Г. Ґарбера, предс., П. Шептак, кас., Ю. Кулик, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: G. Kulyk, Keiser, Pa.

Від. 98. М. Р. Н. С. в Шенандоа, Па. Г. Курила, предс., М. Курила, кас., С. Демчко, секр. Міт. в неділю по 20-тім кождого місяця. Адр.: S. Demczko, 535 W. Centre St. Shenandoah, Pa.

Від. 99. Бр. сьв. Отця Николая в Вилксбері, Па. М. Ковалишин, предс., С. Лукач, кас., А. Шкробяк, секр. Міт. відбувають ся кождої неділї по 15-ім в церковній салї North Main St., Адрес: Anthony Skrobiak, 52 Johnson St., Wilkesbarre, Pa.

Від. 100. Бр. Сест. сьв. Ольги в Мікіспорт, Па. М. Мичка, предс., Т. Шулик, кас., М. Шулик, секр. Міт. 4-тої неділї по першім. Адр.: Maria Szulyk, Box 404, McKeesport, Pa.

Від. 101. Бр. Пр. Богор. в Кенонсбурґ, Па. М. Гресь, предс., М. Хохоляк, кас., А. Ярковска, секр. Міт. в послїдну неділю місяця. Адр.: A. Jarkowska, Box 381, Canonsburg, Pa.

Від. 102. Бр. сьв. П. і П. в Клівленд, О. С. Брунарский, пред., В. Момрик, кас., А. Качала, секр. Міт. в другу неділю місяця. Адр.: A. Kaczala, 26 Herszel St., 6 door, Cleveland, O.

Від. 103. Бр. сьв. О. Николая в Експорт, Па. В. Чупа, предс., М. Чупа кас., А. Суранович, секр. Мітинґи відбувають ся по 15-ім кождого місяця в домі В. Чупи, Адрес: A. Suranowych, Box 66, Export, Pa.

Від. 104. Бр. сьв О. Ник. в Пёрт Амбой, Н. Дж. М. Ваверчик, предс., Василь Борсук, кас., К. Шкурат, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця о год. другій пополудни. Адрес: K. Szkurat, 390 High St., Perth Amboy, N. J.

Від. 105. Бр. сьв. Мих. в Вілмінґтон, Дел. М. Іконяк, предс., С. Федориґа, кас., М. Возний секр. Міт. в перший второк по 10-тім. Адр.: Mike Wozny, 329 Townsend St., Wilmington, Del.

Від. 106. Тов. Русинів в Шікаго, А. Гербут, предс., Др. В. Сіменович, кас., П. Шпікула, секр. Міт. в першу неділю по 10-тім. Адр.: P. Szpikula, 367 E. Division, Chicago, Ill.

Від. 107. Бр. Благ. Пресьв. Бог. в Сейр, Па. Ст. Яцко, предс., І. Костик, кас., М. Семенюк, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: Matthew Semeniuk, Box 282, Sayre, Pa.

Від. 108. Бр. сьв. Володимира Вел. в Ню-Йорку, Н. Й. А. Довганюк, предс., А. Шеремета, кас., Я. Корнат, секр. Мітинґи відбувають ся кождої остатної суботи перед першим при 46 Ave. A, New York, N. Y. Адрес: Jacob Kornat, 185 Stanton St., New York, N. Y.

Від. 109 Бр. сьв. Арх. Мих. в Елсворт, Па. М. Панчак, предс., Т. Копилчак, кас., П. Галайда, секр. Міт. в другу неділю місяця. Адр.: P. Galajda, Box 102, Scenery Hill, Pa.

Від. 110. Бр. сьв. П. і П. в Лідсдейл, Па. П. Смольницкий, предс., і кас., І. Тигоч, секр. Міт. в кожду другу неділю. Адр.: John Tyhocz, Box 59, Leetsdale, Pa.

Від. 111. Бр. сьв. Ів. Хр. в Алеґені, Па. Н. Оришко, предс., Павлащак, кас., О. Гера, секр. Міт. в другу неділю по першім. Адр.: N. Oryszko, 673 Preble Ave. Allegheny, Pa.

Від. 112, Тов. Любов в Нюарк, Н. Дж. Іван Новицкий, предс. Гр Бойкевич, секр. Д. Гриців, кас. Міт. відбувають ся в суботу по 15-ім. Адр.: J. Nowicky, 329 15-th Ave Newark, N. J.

Від. 113. Бр. сьв. Вас. в Ню Флоренс, Па. В. Баран, предс., Ф. Курчик, кас., Антін Цапар, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: A. Capar, Box 196 New Florence, Pa.

Від. 114. Бр. сьв. П. і П. в Донмор, Па. Ст. Хома, предс., І. Бечко, кас., М. Лукач, секр. Міт. що третої неділї в місяцю. Адр.: M. Lukacz, 209 Prospect St., Dunmore, Pa.

Від. 115. Бр. сьв. Арх. Мих. в Філядельфія, Па. В. Ретрут, предс., Ст. Бучко, кас., М. Матляк, секр. M. Matlak, Box 38, Silver Creek, Pa.

Від. 116. Бр. сьв. Мих. в Чісголм, Мінн. І. Хрущ, предс., В. Городим, кас., М. Кобиляньский, секр. Міт. в неділю по 20-тім. Адр.: M. Kobylansky, Box 377, Chisholm, Minn.

Від. 117. Тов. „Запорожска Січ" в Ню-Йорку. І. Молчко, предс., Н. Кароль, кас., Ф. Підгірний, секр. Міт. в першу суботу по 15-тім в Harmonia Hall, 46 A, Ave. Адр.: F. Pidhirnyj, 155 Rivington St., New York, N. Y.

Від. 118. Сестр. Пресьв. Богор. в Шітсбурґ, Па. К. Бандуровска, предс., М. Білик, кас., М. Гут Кульчицка, секр. Міт. кождої третої неділї в місяцю. Ад.: M. Gut, 725 Carson St., Pittsburg, Pa.

Від. 119. Бр. сьв. Арх. Мих. в Латроб, Па. М. Слелія, предс., М. Павлісінич, кас., І. Варґа, сек. Міт. третої неділї що місяця. Адр.: John Warga, Box 935, Latrobe, Pa.

Від. 120. Бр. Пр. Богор. в Спенґлер, Па. Н. Тракало, предс., М. Смарш, кас., І. Гофрей, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: John Guffrey, Box 27, Barnesboro, Pa.

Від. 121. Бр. сьв. Ів. Хр. в Трентон, Н. Дж. В. Дубчак, предс., І. Гудак, кас., І. Паславский, секр. Мітинґи відбувають ся в трету неділю місяця в рускій школї при ул. Грент. Адрес братства: J. Paslawsky, 424 Federal St., Trenton, N. J.

Від. 122. Бр. сестр. Пр. Богор. в Трентон, Н. Дж. М. Черемшак, предс., А. Адам, кас., М. Гудак, секр. Міт. в кожду 2-гу неділю місяця. Адр.: Mary Hudak, 43 Adaline St., Trenton, N. J.

I. 56

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Від. 123. Бр. Пресьв. Діви Марії в Скрентон, Па. Гриць Мрикало, предс., Максим Глух, кас., Йосиф Запоточний, секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім в Lukan галі на Pine Brook. Адр.: J. Zapotocsny, 1108 Meade Ave., Scranton, Pa.

Від. 124. Бр. сьв. О. Ник. в Ормрод, Па. І. Опушка, предс., І. Воротила, кас., М. Гробар, секр. Міт. в кожду третю неділю місяця. Адр.: M. Hrobar, Egypt, Pa. (Lehigh Co).

Від. 125. Бр. сьв. Мих. в Леквин, Па. Ф. Скрип, предс., Ст. Козел, кас., Н. Височаньский, секр. Міт. 10-го в місяцю. Адр.: M. Wysoczansky Box 202, Laquin, Pa.

Від. 126. Бр. сьв. Мих. в Бівердейл, Па. І. Валко, предс., П. Ковальский, кас., М. Сентеляк, секр. Міт. в кожду другу неділю місяця. Адр.: Mike Senteliak, Box 32, Beaverdale, Pa.

Від. 127. Бр. сьв. О. Николая в Бофало, Н. Й. Ник. Буката, предс., Василь Шелест, кас., І. Тимкович, секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім. Адрес: N. Bukata, 24 Gay St., Buffalo, N. Y.

Від. 128. Бр. сьв. Андрея в Лорейн, О. І. Возняк, предс., П. Козимчак, кас., А. Русенко секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: A. Rusenko, Box 125, Lorain, Ohio.

Від. 129. Бр. сьв. О. Ник. в Сайксвил, Па. Н. Домбровский, предс., І. Кантор, кас., С. Прочко, секр. Міт. в другу неділю по першім кождого місяця. Адр.: S. Proczko, Box 78, Sykesville, Pa.

Від. 130. Бр. сьв. Флюра і Лавра в Шітсбург, Па. Т. Гут, предс., Т. Волчко, кас., П. Кульчицкий, секр. Міт. в першу неділю по першім. Адр.: P. Kulczycki, 1210 Bingham St. Pittsburg, Pa.

Від. 131. Товариство „Заокеанська Україна" в Бофало, Н. Й. Радчук Василь, предс., А. Гребуба, кас., Х. Яремка, секр. Мітинги відбувають ся в салі під ч. дому 124 Amherst St., Адр.: Ch. Yaremka, 103 Peter St., Buffalo, N. Y.

Від. 132. Товариство „Січ" в Мікіспорт, Па. Ілько Гайдук, предс., Д. Сова кас., П. Пастирнак, секр. Міт. відбувають ся в суботу по 15-ім в гали церковній. Адр.: P. Pasternak, Box 506 McKeesport, Pa.

Від. 133. Бр. сьв. О. Николая в Нюарк, Н. Дж. М. Любинець, предс., Д. Гриців, кас., А. Іванишин, секр. Міт. в першу суботу по 10-ім. Адр.: A. Iwanyszyn, 15 Broome Str., Newark, N. J.

Від. 134. Бр. сьв. Ник. в Ернест, Па. Ю. Спонток, предс., М. Кузьмович, кас., М. Кароль, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: G. Spontak, Box 7, Ernest, Pa.

Від. 135. Бр. сьв. Георгія в Смок Рон, Па. Н. Лавер, предс., М. Мандзяк, кас., А. Клим, секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса: Anthony Klym, Box 26, Smoke Run, Pa.

Від. 136. Тов. „Січ" в Карнегі Па. Я. Гойсан, предс., Гн. Центрин, кас. А. Фецович, секр. Міт. в неділю по 8-ім. Адрес: Alex Fecowycz, Box 273, Carnegie, Pa.

Від. 137. Бр. сьв. Георгія в Вест Сенека, Н. Й. А. Боднар, пред. П. Манцьо, кас., І. Горох, секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім в гали П. Манька, 616 Ingham Av. Адреса братства: J. Horoch, 619 Center [illegible] West Seneca, N. Y.

Від. 138. Товариство Івана Наумовича в Філядельфії, Па. К. Смакула, предс., А. Келлій, кас., С. Мурянка, секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю місяця. Адрес: 440 Oliver St., Philadelphia, Pa.

Від. 139. Бр. Пр. Богор. в Ойл Сіті, Па. С. Романчак, предс., І. Фрис, кас., Й. Романчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: Jos. Romanczak, Box 76, Oil City, Pa.

Від. 140. Бр. сьв. Арх. Мих. в Йонстаун, О. К. Шелевач, предс., Ст. Гринько, кас., І. Сушереба, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: J. Suszereba, 1105 W. Rayen Ave., Youngstown, O.

Від. 141. Бр. сьв. О. Ник. в Литл Фалс, Н. Й. І. Корчиньский, предс., Г. Ястремский, кас., Ст. Городиский, секр. Міт. другої неділі по першім. St. Horodyski, 110 Furnace St., Little Falls, N. Y.

Від. 142. Бр. сьв. Ів. Хр. в Вандергріфт, Па. І. Клемонча, предс., І. Кучин, кас., Ст. Горнічар, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: St. Hornicar, Box 247, Vandergrift, Pa.

Від. 143. Бр. сьв. Димитрія в Віндбер, Па. Н. Цицик, пред., Ю. Боклах, кас., Ст. Мацко, секр. Міт. послідної неділі в місяцю. Адр.: St. Macko, Box 277, Windber, Pa.

Від. 144. Тов. Тисьменица в Нюйорку. Д. Підлуский, предс., Л. Угорчак, кас., Гр. Климкович, секр. Міт. кождої першої і третої суботи в місяцю. Адр.: G. Klymkowycz, 24 B Ave., New York, N. Y.

Від. 145. Бр. Неп. Зач. Пресьв. Бог. в Алтона, Па. І. Артимович, предс., М. Рабак, кас., М. Караван, секр. Адр.: M. Karawan, 1928—11-th Ave., Altoona, Pa.

Від. 146. Бр. сьв. П. і П. в Мікіспракс, Па. Ст. Блажовский, предс., Р. Шевчик, кас., Й. Фаль, секр. Міт. 3-тої неділі по першім. Адр.: Jos. Fal, 102 Orchard St., McKees Rocks, Pa.

Від. 147. Бр. сьв. Арх. Мих. в Алентавн, Па. Ш. Вахна, пред., М. Брудняк, кас., Д. Клеман, секр. Міт. що третої неділі по пол. о 4 год. Адр.: D. Kleman, 214-3-rd St., Allentown, Pa.

Від. 148. Бр. сьв. О. Ник. в Каліфорнії, Па. Ів. Бандровский, предс., Ю. Карна, кас., Д. Кіра, секр. Адр.: D. Kira, Box 435, California, Pa.

Від. 149. Бр. Пресьв. Богородиці в Вест Сенека, Н. Й. Т. Петришин, предс., М. Миськів, кас., П. Канцар, секр. Мтинги по 10-ім в неділю. Адр.: Peter Kancar, 529 Ingham St., West Seneca, N. Y.

Від. 150. Бр. сьв. О. Николая в Ірвона, Па. М. Лонєвский, предс., Гр. Лонєвский, кас., Алек. Сікориж, секр. Адр.: A. Sikoriak, Box 55, Rosebud, Pa. Clearf. Co.

Від 151. Бр. пресьв. Діви Марії в Алентавн, Па. Євка Заморска, предс., М. Осейчук, кас., Паранька Трач, секр. Адрес: c/o Rev. Nestor Dmitrov North hampton, Pa.

Від. 152. Бр. Пр. Бог. в Гомстед, Па. P. Fesh, секр. 507 3-d Av., Homestead, Pa.

Від. 153. Бр. сьв. Й. Хр. в Гервик, Па. Ник. Слєпко, предс., Ів. Бурлич, кас., А. Мацко, секр. Міт. по 10-ім в неділю Адр.: And. Macko, Box 562, Berwick, Pa.

Від. 154. Бр. сьв. П. і П. в Ню Бритейн, Конн. Мих. Зятик, предс. і секр., А. Герент, кас., Міт. кожду 1-шу неділю в місяци. Адр.: M. Ziatyk, 24 Clark St., New Britain, Conn.

СЛИ хочете післати до старого краю красно друкований лист, купіть собі машинку до друкования з рускими буквами; ціка тілько $7.50. Адрес:

Aniela Orzech, -12
1071 Franklin Ave., New York.

Росийска Охотнича Флота

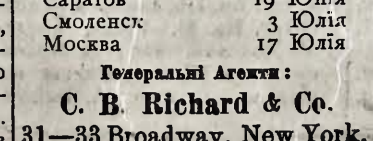

Нова пасажирска пароплавна лінія з Ню Йорку до Ротердам і Лібави або назад без пересідання великими двогрубовими, скорими пароплавами „Смоленск", „Петербург" і „Саратов"

Дорога з Ню Йорку до Ротердам або назад, тревае 9 день; з Ню Йорку до Лібави або назад 12 день.

Ціна шифкарт:

З Ню Йорку до Ротердам або з Ротердам до Ню Йорку перша кляса 65 дол., трета кляса каюта 37 дол., **трета кляса загальна 30 дол.**

З Ню Йорку до Лібава: перша кляса 80 дол., трета кляса каюта 47 дол., **трета кляса загальна 37 дол.**

З Лібави до Ню Йорку: перша кляса 87 дол., трета кляса каюта 44, **трета кляса загальна 34 дол**

З Лібави до Ню-Йорку відходять:

Смоленск	15 Апріля
Москва	29 Апріля
Петербург	13 Мая
Саратов	27 Мая
Смоленск	20 Юнія
Москва	24 Юнія

З Ню-Йорку до Ротердаму і Лібави відходять:

Петербург	17 Апріля
Смоленск	8 Мая
Москва	22 Мая
Петербург	5 Юнія
Саратов	19 Юнія
Смоленск	3 Юлія
Москва	17 Юлія

Генеральні Агенти:

C. B. Richard & Co.
31—33 Broadway, New York.

З днем 1. Февруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

184 HUDSON ST., NEW YORK, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуючі справи:

1) Пересилає гроші до всіх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) Продає шифкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) Виробляє повновласти, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колєктує гроші і взагалі перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) Полагоджує справи військові, як: увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) Виробляє паспорти для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) Дає поради в процесах против компаній в разї каліцтва, смерти, незаплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америці. 12—

З поважанем

Дирекція: Ів. Ардан, гол. С. Яловский, кас. А. Сайка, секр.

Адрес:

R. Immigrant Bank. House, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Русини! Покиньте чужі банки а звертайтесь в усякими справами до нас, бо попираючи себе вспільно лагодимо усім Русинам запоруку на лішу будучність і збережемо неодного від матеріяльних страт, коли тільки минемо чужих а звернемось до своїх довірених людей.

Лиш 30 доларів коштує

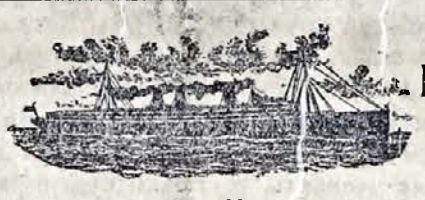

з Ню Йорку до Ротердам

37 долярів з Ню Йорку до Лібави.

Корабель „Петербург" відпливає з Ню Йорку в Середу 17-ого Апріля о 2-ій пополудни.

Шифкарти продає

Банк Руских Емігрантів 184 Hudson St., New York, N. Y.

Новість! Новість!

Машинки до друкованя листів рускими буквами,

за якими так богато людий питало ся, вже суть на складі в РУСКІЙ КНИГАРНІ в Скрентон, Па. Іпродають ся без оплати пересилки в деревляній скринці по $7.00 а в металевій скринці по $8.00. Пересилку оплачує собі замовляючий при відбираню машинки на експресі.

Машинки до друкованя латиньскими буквами продають ся вже з оплатою почти по $1.75 по $4.00, а більші яких не можна почтою посилати, лиш експресом, продають ся по тій цінї що і рускі по $7.00 і $8.00 без оплати пересилки.

Гумові букви латиньскі, з яких можна зробити самому печатку до вподоби, друковати тикети, коверти і т. п. можна набути зі всіми прирядами по цінї: 25 цт., 50 цт. і по 1 доляр вже з оплатою пересилки.

Присилайте замовленя на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, Box 128, SCRANTON, PA.

Рідний Край

Тижднева українська часопись

Передплата за часопись на рік 2 доляри.

Листи і гроші посилати треба на адресу Полтава, Пятомоновська ул. Нро. 41, редакції часописі „Рідний Край".

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269—B

Дуже важне!

Дорогі Братя і Сестри:

Повідомляю Вас, що у мене можете дістати всякі молитвенники, рускі і польскі словенські і мадярскі в дуже хорошій і звичайній оправі, пр. в слоневій кости, шкіряній і простій і всякі церковні книги як: Евангелія, Служебники, Ізборники, Требники, Апостол, псалтир і біблії і катехизми, а також історію Руси і книжочки в ріжними повістками, пісні, коломийки, сонники і пр. При більших замовленях дам ся відповідний опуст. Прошу удавати ся до мене, а не до чужих, а я Вам ручу, що моїми книжками будете вдоволені. Свій до свого! 13-

Адрес: Joe. Charkass,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Одинокий рускій адвокат і нотар з Галичини

Др. Юліян Чупка.

Всі справи в судах і у сквайрів в повітах Люзерне і Лякаванна.

Всі справи судові, повновласти, контракти, справи військові в Галичині.

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Неймета.

Приїзджає до Скрентон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечором.

402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

SOCIALISM is the coming issue in politics You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Можете писати до нашого руска, словенска або полска.

Наробе бранки, шапки, шапки, підошки, хорсти, уніформи.
Цінники і пробки висилає даром.

R. H. MORGAN, 13 N Main St., Shenandoah, Pa.

Хто хоче поселитись у Брит. Колюмбії

нехай приїздить до Port Hammond, B. C. Тут є осередок великої богатої долини Fraser River, тут купите землю вироблену і невироблену, із садом і без саду. Тепер пора купувати. Адресуйте так:

Real Estate Co.
Box 65. Port Hammond. B. C.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка	15 ц.	Народний рух австро-угорских Русинів	15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і.	15 ц.	Новий Завіт	4 дол.
Біблія Велика	2 дол.	Образки і загадки	10 ц.
Борба князі з чому робітники організують ся	15 ц.	Оповіданя	15 ц.
* В Старім і Новім краю	25 ц.	Оповід. про заздрих богів	10 ц.
* Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7	15 ц.	Пестрі звуки	75 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці	10 ц.	Про відступників від рос. православія	10 ц.
Дещо про звірята	30 ц.	* Про нутро землі	25 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5	15 ц.	Підземні скарби	25 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6	15 ц.	Покуса	10 ц.
Драгоманів	15 ц.	Псалтир	1 дол.
* Емігрант	15 ц.	Розмова Поляка, з Русином	10 ц.
Журавлї	10 ц.	Руско-англійский словар.	20 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.	* Релігійні вірованя старинних народів	20 ц.
* Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15 ц.	Смерть	10 ц.
За красою	1 дол.	*Стародавні казки та оповіданя	15 ц.
Земельне питанє	15 ц.	*Степові люде	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.	*Страйк	20 ц.
* Казки про Жидів	15 ц.	*Стріляй на смерть, робітнича драма	15 ц.
Історія Руси з образками	10 ц.	Унія в Америці	20 ц.
Капітал і праця	15 ц.	*Хто з чого жиє	15 ц.
* Книжка Рахункова	50 ц.	* Які то є люди на земли з 20 образками	50 ц.
Марія	10 ц.	* Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
*Многострадальний народ. огляд історії українського народу	20 ц.	* Через кордон	15 ц.
*Наверненний Грішник	20 ц.		

Атляс цілого сьвіта, англійский 105 мап, 300 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого сьвіта 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого сьвіта, 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійскими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.